

PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

DWUTYGODNIK

WARSZAWA
KONTO w P.K.O. 1465

KOSZYKOWA 7
TELEFON 250-85

CZASOPISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM
PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW

CENY OGŁOSZEŃ
za jeden raz:

za całą str.	zł. 250.—
„ połowę str.	„ 130.—
„ jedną czwartą str.	„ 70.—
„ „ ósmą „ „	„ 40.—
„ IV str. okł. 50% drożej	
II i III „ „ i miejsca specj.	o 25% drożej.

WARSZAWA, MAJ - CZERWIEC 1926.

Przy ogłoszeniach wielokrotnych ustępstwo:		
Przy 3-krotnem		5%
„ 6 „		10%
„ 12 „		20%
„ 24 „		25%
Przy wielokrotnych ogłosze- niach projektujemy klisze.		

O LEPSZE JUTRO.

Wypadki polityczne ostatnich tygodni musiały wyrzucić również silny wpływ na nasze życie gospodarcze. Przyznać trzeba, że dezorientacja, jaka przejawiała się we wszystkich dziedzinach naszego życia państwowego, bardzo silnie zapanowała również w odniesieniu do spraw gospodarczych, powodując powstawanie nieraz fantastycznych pogłosek i przypuszczeń co do dalszej linii polityki oraz biegu dalszych wypadków w Polsce.

Wysuwanie przez pewne ugrupowania polityczne hasła rewolucyjnych miało jako skutek silne zaniepokojenie wśród kół gospodarczych. Dochodziło nawet do głoszenia obaw, czy ustroj kapitalistyczny w Polsce nie ulegnie radykalnej „reformie“, ustępując ustrojowi socjalistycznemu. Jednostki bardziej tchórzliwe widziały dalsze losy naszego życia gospodarczego w najczarniejszych kolorach. Przytoczono głosy zagranicy, mające wskazywać na utratę zaufania do naszej państwowości, a tem samem mające powodować szkody w dziedzinie kredytowej oraz obrotu towarowego z zagranicą.

Dziś stwierdzić można, że wszystkie te obawy okazały się conajmniej mocno przesadzone. Polska weszła na tory ściśle konstytucyjne, wykluczając tem samem jakiegokolwiek plany „rewolucyjne“ w naszym ustroju społecznym. Liczne oświadczenia miarodajnych jednostek podkreślają, że w dziedzinie ustroju gospodarczego Polska nadal zachowa formy, istniejące na zachodzie. Tak prace państwowe odnoszące się do spraw gospodarczych nie uległy żadnej przerwie, przeciwnie kontynuowane są prace, rozpoczęte poprzednio zarówno w dziedzinie naszych stosunków z zagranicą, jak i nadal prowadzone są wysiłki, mające na celu uzdrowienie stosunków gospodarczych wewnątrz kraju—drogą stopniowej ewolucji, z wykluczeniem jakichkolwiek gwałtownych posunięć.

Nie ulega wątpliwości, że w toku dalszych prac, zapoczątkowanych pod hasłem odrodzenia moralnego, opracowany zostanie szczegółowy plan dalszej polityki gospodarczej państwa, który w swych posunięciach będzie zawierał nowe koncepcje z tego prostego względu, że dotychczasowa polityka gospodarcza nie okazała się skuteczną i nie potrafiła wydzwignąć naszego handlu

i przemysłu z chaosu, mającego swe źródło w powojennych warunkach bytu, kardynalnie zmienionych nie tylko u nas, lecz i na całym świecie. Ten plan nie został dotychczas ujawniony, lecz, jak słychać, ma stanowić treść pełnomocnictw, jakich domagać się będzie nowy rząd od Sejmu i Senatu dla Prezydenta Rzeczypospolitej.

Dziś jednak już można stwierdzić znaczne uspokojenie umysłów zarówno w Polsce, jak i zagranicą, gdy chodzi o ocenę ostatnich wydarzeń. Trzeba tu przytem zaznaczyć, że od nas w dalszym ciągu należy, by to uspokojenie było trwałe i by usunąć na przyszłość wszelkie niedorzeczne przypuszczenia, co do dróg, jakie polska polityka gospodarcza miałaby obrać. Jasnym też jest, że zagranica w swoich sądach o nas opierać się będzie przede wszystkim na tem, jak zachowywać się będzie polskie społeczeństwo w ocenie bieżących wypadków. Tem bardziej konieczne jest unikanie przejawów i trzeźwa ocena sytuacji, która przy wspólnym wysiłku twórczym całego narodu może stać się punktem wyjścia z impasu, w jakim znajdowaliśmy się.

To też dziś naczelnem hasłem naszego życia gospodarczego musi być praca i jeszcze raz praca. Wszyscy musimy się skupić przy tych, którzy z dobrą wolą i poświęceniem staną do ujęcia steru naszej polityki państwowej. Im więcej będziemy się starali włożyć wysiłku w nasze poczynania ku ozdrowieniu życia gospodarczego, tem szybciej wyjdziemy z obecnego przesilenia, tak długo już nekającego całe społeczeństwo bez różnicy stanu. Aby jednak osiągnąć tę współpracę wszystkich, koniecznym jest wzbudzenie poczucia solidaryzmu społecznego w Polsce, który odrzuciłby raz na zawsze wysuwanie na plan pierwszy interesów czy to poszczególnych klas, czy też jednostek.

Kierownicy naszych losów nie mogą być uzależnieni od partyj i partyjek, lecz muszą reprezentować interesy całego narodu.

Jeśli obecny przełom moralny, jaki zaszedł w społeczeństwie da jako rezultat poczucie wspólnoty narodu, da wiare w naszą przyszłość, wówczas możemy ocenić ostatnio przeżywane tygodnie, jako krok naprzód w naszym życiu państwowem.

PARALIŻ CZY INDOLENCJA?

Są zjawiska, wobec których analiza staje się bezradną: zdawałoby się, że rozłożywszy zjawisko w szeregu syllogistycznych przesłanek na części składowe, zdolni jesteśmy dopatrzeć się przyczyn, które niechybnie muszą spowodować te a te skutki. Tembardziej wikła się sprawa, jeśli ze skalpelem analizy zbliżamy się do zjawisk świata stosunków gospodarczych społeczeństwa lub kraju, bytującego w warunkach normalnych. Zadanie powinno być o tyle prostsze, że stosunki gospodarcze podlegają pewnym prawom matematycznym i a priori wykluczają pierwiastek afektu. Pewne przyczyny, oparte o kalkulacje matematyczne, przy uwzględnieniu jednakowych warunków, wśród których działają, powinny, zdawałoby się, dać te same wyniki w Ameryce, w Polsce i w Anglii. Tymczasem zamiast wyniku zjawia się deus ex machina i pogląda z ironicznym uśmiechem. A w fałdach jego płaszcza kryje się wstydliwie nieproszona psycho. I okazuje się, że matematyka stosowana Anglika i Polaka są to wielkości różne.

Okazuje się, że czynniki psychologiczne działają, żyją, a w odpowiedniej chwili zdolne są wprowadzić w zdumienie zwolennika analizy matematycznej, podsuwając mu w wyniku mnożenia 2×2 zamiast 4 pięć, albo $3\frac{1}{2}$ na odmianę.

Zwłaszcza, jeśli idzie o pewne tradycyjne nawyki myślenia i upodobania, kalkulacja handlowa staje się niepoczytalną.

Do rzędu tych spraw w naszej gospodarce krajowej niepoczytalnych należy zakres kalkulacji, związanych z handlem zamorskim a szczególnie sprawy przewozu towarów morzem.

Jest rzeczą znaną, a jeśli nie jest znaną, to sferom przemysłowo-handlowym powinna być znana, że praktyka żeglugi jednego (nawet dwóch) z naszych istniejących na Bałtyku statków parowych wykazuje, iż statek ten, przewożąc stale materiały do Gdyni lub Gdańska dwa razy w ciągu każdego roku amortyzuje się. Tak samo amortyzowałby się każdy inny statek zabezpieczony co do swych frachtów.

Dla Anglika, Holendra czy Szweda wiadomość ta byłaby dostateczna do wyprowadzenia

wniosku, że, mając do przewozu towary lub surowce, należy mieć własny okręt, nawet własną flotyllę, której wartość dwa razy w ciągu każdego roku będzie się amortyzowała. Dla Polaka fakt ten matematycznie doprowadza do wniosku, że... statku własnego mieć nie należy, należy natomiast miliony rocznie płacić Niemcom za frachty.

Jest to prawdziwy *deus ex machina*, $2 \times 2 = 3\frac{1}{2}$.

Produkujemy ogromne ilości zboża — szczególnie żyta (3,6 mil. tonn) i ziemniaków (26,8 mil. tonn), węgla (32,3 mil. t.), żelaza, cukru, dobywamy sól (295 tys. t.), naftę (711 tys. t.), z czego część wielka idzie za granicę morzem, wywozimy drzewo, które poszukiwane jest nawet w Brazylii i Czili, i dla tego wszystkiego nie posiadamy własnego taboru morskiego, któryby miliony, dziś opłacane Niemcom za frachty, pozostawił w kraju.

Za sprowadzane ryby morskie płacimy z roku na rok około 60 mil. zł., za frachty morskie 80 mil. zł. i —przechodzimy nad tem do porządku dziennego, jak nad rzeczą zupełnie normalną.

Nie, to nie jest rzeczą normalną i może być wytłomaczone albo nieudolną kalkulacją handlową, albo tradycyjnym paraliżem (na szczęście nie postępowym) komórek psychologicznych społeczeństwa, doprowadzonych w ciągu wieków do zupełnego bezwładu.

Ziemiańskie, którzy godzą się z tym stanem rzeczy, dyrektorzy fabryk, cukrowni i przedsiębiorstw, którzy nie pomyśleli dotychczas o stworzeniu wspólnymi siłami floty handlowej, złą przyszłą wyświadczać sobie, swym pracodawcom lub akcjonariuszom, zubożając ich właśnie o wartość frachtów morskich, ponoszą przytem moralną odpowiedzialność przed społeczeństwem i państwem za obniżenie autorytetu Polski jako państwa morskiego, którem niezaprzeczenie na papierze jest ona obecnie.

Czas najwyższy ocknąć się nam z wiekowego bezwładu i na wzór Anglików i Niemców stworzyć własną flotę handlową.

M. Zaruski.

„SPORT WODNY“

czasopismo poświęcone sprawom
wioślarstwa, żeglarstwa i pływactwa.

BOGATO ILUSTROWANE.

Okazowe egzemplarze wysyła Administracja,
po wpłaceniu Zł. 1, na konto w P. K. O. Nr. 6013.

WARSZAWA, KOSZYKOWA Nr. 7, TEL. 250-85.

Przemysł i handel drzewny.

Polska posiada wielkie przestrzenie lasów, a jednak drzewnictwo polskie nie zostało dotychczas należycie zorganizowane wskutek czego olbrzymie bogactwa naturalne wyzyskiwane są tylko częściowo z oczywistą szkodą dla gospodarstwa krajowego.

Państwo, jako właściciel największych terenów leśnych, zainteresowane jest w gospodarce drzewnej. Jakaż więc jest polityka oficjalna w tej bardzo ważnej dziedzinie gospodarstwa krajowego? Pisaliśmy o niej obszernie w r. ub. w „Przeglądzie Przemysłu-Handlowym” Nr. 22/23, przeto odpowiemy krótko: bezprogramowość na całej linii. Więcej nawet, kompetencje poszczególnych ministerjów w sprawach drzewnych nie są należycie określone i dokładnie rozgraniczone, wskutek czego nikt nie jest odpowiedzialny za gospodarke drzewną. Wysiłki, podjęte w r. ub. przez Ministerjum Przemysłu i Handlu w celu uporządkowania tych stosunków, wpłynęły wprawdzie na wzmożenie eksportu drzewa, jednak kwestja kierunku polityki, kwestja ustalenia kompetencji poszczególnych organów rządowych pozostała nadal otwarta. Spodziewamy się, że wysiłki te zostaną podjęte na nowo i będą uwieńczone rezultatem pozytywnym.

Drzewnictwo polskie znajduje się w stanie dezorganizacji. Rada Naczelna, w której skład wchodzi zawodowe związki drzewne, jest z pewnych względów organizacją bardzo pożyteczną, jednak nosi charakter wyłącznie społeczny i dlatego z punktu widzenia przemysłowo-handlowej gospodarki drzewnej nie posiada żadnego znaczenia. Również pod względem organizacji technicznej, zwłaszcza jeżeli chodzi o racjonalne wykorzystanie masy drzewnej oraz normalizację wytworów drzewnych, polski przemysł drzewny pozostawia wiele do życzenia. I to jest jedną z przyczyn dlaczego polskie drzewo nie ma wyrobionej marki na rynkach zagranicznych. Wechodzi tu również w grę brak odpowiedniej organizacji handlowej, która wyszukiwałaby nowe rynki zbytu, wprowadzała na nie polskie drzewo, wyrobiła mu odpowiednią markę oraz przyciągała kapitały zagraniczne. A przemysł drzewny, podobnie jak inne gałęzie gospodarstwa krajowego, odczuwa dotkliwie brak kapitału obrotowego. W takich warunkach dezorganizacji ponosimy duże straty, nie mogąc sprzedać drzewa tak korzystnie, jak moglibyśmy to uczynić, gdybyśmy mieli odpowiednią organizację. Brak racjonalnej gospodarki równa się marnowaniu części rocznego przyrostu drzewa. Np. wskutek nieutworzenia Polsko-Brytyjskiego Towarzystwa Eksportu Drzewa marnują się zasoby Puszczy Białowieskiej. Wszystko to świadczy, że w drzewnictwie polskim panuje

chaos i dezorganizacja, że interesy gospodarcze i państwowe traktowane są niefachowo, niepoważnie.

Zorganizowanie polskiego drzewnictwa na zdrowych podstawach jest więc kwestją niecierpiącą zwłoki; chodzi przede wszystkim o jaknajintensywniejsze wykorzystanie bogactw naturalnych właśnie w chwili trudności gospodarczych i finansowych kraju, a następnie o przygotowanie organizacji, która mogłaby się zmierzyć skutecznie z wzmagającą się konkurencją naszego sąsiada wschodniego.

Idealem organizacji przemysłu drzewnego byłoby stworzenie jednego ogólnopolskiego syndykatu przemysłowo-drzewnego, który reprezentowałby tę gałąź produkcji zarówno na rynku wewnętrznym jak i światowym. Jednak przejście raptowne ze stanu dezorganizacji do organizacji całkowicie wykończonej wydaje nam się niewskazanem i niemożliwym. Do tego celu trzeba pójść etapami, w przeciwnym bowiem razie wysiłki mogą nie doprowadzić do porządkanych rezultatów. Praktyczniej byłoby stworzyć kilka syndykatów regionalnych. Zdaniem fachowców mogłoby powstać pięć takich syndykatów na terenach, posiadających mniej więcej jednolite warunki pracy. Są to następujące tereny: pomorsko-poznański, małopolsko-śląski, warszawsko-białostocki, północno-wschodni i południowo-wschodni.

Zadaniem tych syndykatów byłoby podniesienie techniczne przemysłu drzewnego, racjonalne wykorzystanie masy drzewnej i ustalenie polskiego standardu drzewa. Oczywiście nie trzeba tłumaczyć, że zorganizowanie przemysłu drzewnego i uporządkowanie stosunków w tej dziedzinie, stworzą odpowiednie warunki dla przyływu kapitałów krajowych i zagranicznych.

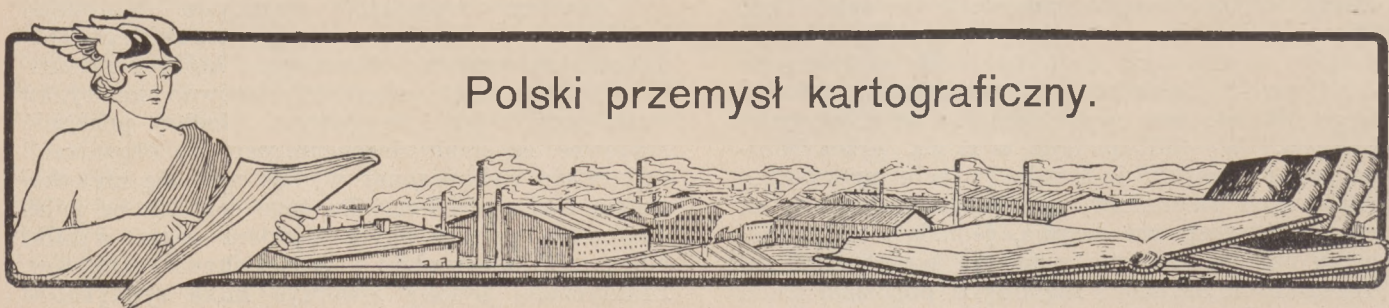
Rząd nie może przypatrywać się obojętnie tym sprawom, natomiast powinien popierać tworzenie się syndykatów i kontrolować ich działalność, tembardziej, że Skarb Państwa zainteresowany jest w organizacji drzewnictwa. Do syndykatów powinny wejść zasadniczo wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowo-drzewne, jednak przymus nie powinien być stosowany. Jednak przedsiębiorstwa, stojące poza syndykatami nie powinny mieć prawa tworzenia nowych syndykatów, gdyż to paraliżowałoby całą organizację. Również nie korzystałyby z praw przysługujących syndykatom. Pawa te byłyby dokładnie określone w statutach syndykatów przemysłowo-drzewnych, a dotyczyłyby gwarancji za wybór członków przy dostawach państwowych, poborze drzewa z lasów państwowych, operacjach kredytowych, pierwszeństwa w nabywaniu drzewa z lasów państwowych, dzierżawienia państwowych wytwórni drzewnych i t. p.

Oto ogólny szkic organizacji przemysłu drzewnego. Lecz to tylko jedna strona organizacji drzewnictwa. Druga strona—to organizacja handlu. Zorganizowany przemysł drzewny musi się oprzeć na silnej i sprawnej organizacji handlowej, która wprowadzi drzewo polskie na rynki światowe, wyszuka i zdobędzie na stałe nowe rynki zbytu oraz wyrobi i ustali polską markę drzewa. Rolę tę mogą spełnić ruchliwe koncerny eksportowo-drzewne, znające doskonale rynki zagraniczne i ustosunkowane na tych rynkach. O ile w syndykatach przemysłowo-drzewnych główną rolę odgrywa czynnik wytwórczy, o tyle w koncernach eksportowo-drzewnych na pierwszy plan wysuwa się czynnik handlowy. Obie te organizacje nie mogą nosić charakteru instytucyj społecznych; muszą to być organizacje par excellence gospodarcze, przemysłowe i handlowe, mające na celu interesy, o ile mają spełnić swoje zadanie. Tylko

taką podstawę organizacji polskiego drzewnictwa można uznać za zdrową i celową.

W procesie organizacji drzewnictwa z natury poważna rola przypadnie Rządowi, który pozatem administruje olbrzymim majątkiem państwowym. Dotychczas jednak żaden Rząd nie ustalił linii polityki w tej ważnej dziedzinie, a często czasami nawet nie zdradzał większego zainteresowania drzewnictwem. W związku jednak z projektowaną reorganizacją władz naczelnych należy się spodziewać, że nareszcie znajdzie się jakiś całkowicie kompetentny organ, który podejmie wdzięczną sprawę uporządkowania stosunków w drzewnictwie. Nadzieje te zdają się być uzasadnione, ponieważ została rzucona myśl stworzenia ministerjum gospodarstwa społecznego, które ma pokierować polityką ekonomiczną Państwa. Oby tylko ta twórcza myśl nie pozostała w sferze projektów...

Anfi.

Polski przemysł kartograficzny.

Mało się mówi i pisze o naszym przemyśle kartograficznym, być może dlatego, że powstał on niedawno, mianowicie z chwilą odrodzenia Państwa Polskiego. Jest to jednak dziedzina gospodarstwa społecznego ze wszech miar zasługująca na uwagę zarówno ekonomisty jak i polityka.

W ciągu ostatnich kilku lat powstał w Polsce poważny przemysł kartograficzny, reprezentowany przez dwie instytucje, a mianowicie: Państwowy Wojskowy Instytut Geograficzny w Warszawie i Cywilno-Prywatny Instytut Geograficzny Sp. Akc. „Książnica-Atlas” we Lwowie. Na te dwie instytucje przypada około 90% krajowej produkcji kartograficznej, reszta zaś na inne firmy litograficzne. Przemysł ten, aczkolwiek młody, opanował już całkowicie techniczną stronę reprodukcji, zyskując pełne uznanie zagranicą. Strona redakcyjna wymaga dziesiątków lat mozolnej, twórczej pracy, wymaga nagromadzenia setek i tysięcy manuskryptów, klisz i płyt kamiennych lub metalowych i t. p. materiałów. Dopiero wówczas można szybko i tanio rozwiązywać każdy problemat kartograficzny. Lecz i pod tym względem nasz przemysł kartograficzny postawił już pierwsze kroki i czyni dalsze postępy. Oczywiście ze względu na jego znaczenie musi mieć całkowite poparcie Państwa i społeczeństwa.

Rozwijający się rodzimy przemysł kartograficzny ma jednak poważnego konkurenta w starym, doskonale zorganizowanym przemyśle kartograficznym niemieckim. Z konkurencją niemiecką

może walczyć skutecznie tylko pod warunkiem największej ofiarności autorów, wstrzeźliwości ze strony kapitału i odpowiedniej ochrony celnej. Również drogie pośrednictwo handlowe w Polsce, z którego usług musi korzystać przemysł niemiecki, ułatwia walkę konkurencyjną naszemu przemysłowi.

Niemcy pragną jednak zniszczyć polski przemysł kartograficzny i dlatego w toku rokowań o traktat handlowy zażądali prawa przywozu do Polski kart geograficznych i atlasów bez cła. Przyjęcie żądań niemieckich stanowiłoby poważne niebezpieczeństwo dla naszego młodego przemysłu, więcej nawet, byłoby początkiem likwidacji tej ważnej z punktu widzenia państwowego produkcji rodzimej.

Warto się zastanowić, dlaczego Niemcy wysunęli takie żądanie? Czy istotnie było ono poddyktowane względami natury gospodarczej? Dane statystyczne wskazują, że w grę wchodzi inne względy, ponieważ przywóz niemieckich map i atlasów do Polski stanowi zaledwie jedną tysięczną część przywozu ogólnego, ponieważ artykuł: mapy i atlasy jest jedną z najniklejszych pozycji niemieckiego handlu z Polską. Żądanie niemieckie można uzasadnić tylko względami natury propagandowo-politycznej. Niemcy rozumieją, że mapa geograficzna jest doskonałym instrumentem wychowania, tworzenia potęgi jak również jej podkopania lub wstrzymania w rozwoju. Wiedzą oni również, że polski przemysł kartograficzny tworzy

kartografię polską nie tylko z formy, ale i z treści naukowej, wychowawczej i politycznej. Dlatego chcą go zniszczyć. Wówczas mogliby bez przeszkód zarzucić świat mapą tendencyjną, by stworzyć powszechną o Polsce opinię państwa nieopartego o naród, państwa niezdolnego do życia ani społecznie, ani gospodarczo. Żądanie niemieckie jest próbą narzucenia również Polsce takiej mapy.

A jak wygląda mapa Polski opracowana i wydana przez Niemców? Oto kilka przykładów:

Mapa Europy (Gleumes, Köln) podaje w granicach Litwy już nie tylko, jak zwykle, Wilno, lecz włącza w nią Mołodeczno, Baranowicze i Białystok. Lange w tytule swej mapy Europy zaznacza, że jest opracowana „Nach dem Friedensdiktaten”. Dietrich Reimer (Berlin) rysuje na swej mapie Europy dwie grube strzałki w kierunku Smoleńska i Odessy z objaśnieniem: „Annexionstendenzen der in Warschau regierenden Imperialisten”. Żadna mapa niemiecka nie uwzględnia poprawnie etnografii w Polsce, a Dietrich Schäffer w swej mapie „Länder und Völkerkunde Europas” nie zna żadnej kolonii polskiej na wschód od Białegostoku, Brzeźcia, Łańcuta i Sanoka. Podobnie mapa Winklera i wiele innych. Mapy niemieckie dokonują powszechnie i tendencyjnie rozlicznych modyfikacji państwowych w granicach Polski. Markus oznaczył i określił niedawno granicę państwową na Śląsku jako „Demarkationslinie”, a „Taschenatlas”

słynnego Gothajskiego zakładu znaczy jeszcze w ostatnim wydaniu na 1925 r. Zachodnią Ukrainę zupełnie fantastycznymi granicami w obrębie Polski. Tak samo wyglądają mapy gospodarcze Polski.

To nie są bynajmniej jakieś przypadkowe błędy, to jest celowa i systematyczna walka z Polską, prowadzona według planu dobrze obmyślnego przez najwyższe naukowe i państwowe organizacje niemieckie. Takie są zresztą uchwały ogólnoniemieckich zjazdów geografów w Lipsku w 1921 r. i we Wrocławiu w 1924 r.

W takich warunkach nasz przemysł kartograficzny, który już obecnie może zaspokoić wszelkie potrzeby państwowe i społeczne, musi znaleźć całkowite poparcie Państwa, przede wszystkim w formie dostatecznej ochrony celnej, oraz społeczeństwa. Jest to konieczność zarówno gospodarcza jak i państwowa. Żądanie niemieckie dotyczące przywożenia do Polski kart geograficznych i atlasów bez cła powinno być odrzucone bez dyskusji, natomiast nasz przemysł kartograficzny powinien otrzymać odpowiednią ochronę celną. Żądanie niemieckie z punktu widzenia gospodarczego jest nieuzasadnione. Natomiast ze względów politycznych należałoby wogóle zabronić przywożenia do Polski niemieckich kart geograficznych i atlasów. Byłoby to zarządzenie bardzo skuteczne, celowe a nade wszystko dla Niemców zrozumiałe.

M. J.

„KSIĄŻKA” PIERWSZA W KRAJU SPÓŁDZIELNIA KSIĘGARSKA WARSZAWA, KRUCZA Nr. 26. TEL. Nr. 258-58.

Poleca wydawnictwa własne z dziedziny:

EKONOMICZNO-SPOŁECZNEJ, HISTORYCZNEJ oraz BELETRYSTYKĘ.

Dobiera i kompletuje biblioteki dla domów ludowych, związków zawod., spółdzielni i in.

Posiada na składzie druki i książki buchalteryjne dla spółdzielni.

Przyjmuje prenumeratę pism zawodowych i spółdzielczych. Katalogi gratis.

Zamiejscowym wysyłamy za zaliczeniem pocztowym.

Zalew rynku polskiego różnemi bezwartościowemi nieraz pastami do zębów 15 lat temu skłonił Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne Ludwik Spiess i Syn, Sp. Akc. produkujące w wielkiej ilości przeważnie środki lecznicze, konkurujące w tym względzie w znacznym stopniu z zagranicą do wyrobu pasty „DENTOSAN”, która w krótkim czasie zajęła naczelne miejsce nie tylko wśród krajowych ale i zagranicznych produktów tego rodzaju.

Wśród eksponatów Przemysłowo-Handlowych Zakładów Chemicznych Ludwik Spiess i Syn, Sp. Akc. na Wystawie Spożywczo-Hygienicznej w Warszawie znajdowały się również produkty fabryki octu, jednej z najstarszych fabryk w Polsce, bo istniejącej już z górą 103 lata.

Ocet w fabryce Przemysłowo-Handlowych Zakładów Chemicznych Ludwik Spiess i Syn, Sp. Akc. otrzymuje się wyłącznie na drodze fermentacyjnej, bądź z alkoholu, bądź też z wina gronowego i owocowego.

Ponieważ Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne Ludwik Spiess i Syn, Sp. Akc. są znane i ich produkty wielokrotnie były nagradzane, dlatego Firma nie podlegała ocenie Komitetu Sędziowskiego i wzory wyżej wymienionych wyrobów wystawiła po za konkursem.

Przywóz obrabiarek i narzędzi.

Przywóz obrabiarek do metali i do drzewa w roku 1925 w porównaniu do roku 1924 zwiększył się zarówno co do wagi, jak i co do wartości, natomiast przywóz maszyn dla przemysłu hutniczego zmniejszył się co do wagi, zwiększenie zaś co do wartości należy przypisać w pewnej mierze spadkowi złotego.

Przywóz narzędzi w roku 1925 utrzymał się na tym samym poziomie, co w roku 1924, jeżeli nie brać pod uwagę spadku złotego. Wysokość jego świadczy, że ta gałąź przemysłu rozwija się bardzo słabo.

Kilkrotnie czynione próby w kierunku powołania do życia tej produkcji dały nikłe rezultaty, gdyż wyrób narzędzi musi być oparty na zasadach masowej produkcji, by mógł skutecznie konkurować z wyrobami zagranicznymi. Wobec stosunkowo niewielkiej pojemności naszego rynku, produkcja ta, tak niezbędna dla całokształtu życia gospodarczego w imię zapewnienia choćby najniższej samowystarczalności w tej dziedzinie, nie może powstać tak długo, dopóki dział narzędziowy nie będzie znormalizowany w kierunku zmniejszenia ilości typów i wymiarów przez największych odbiorców narzędzi, jakimi są wojsko i koleje. Obecnie każdy przetarg przynosi nowe typy i wymiary, każda instytucja wojskowa, czy komunalna, zakupuje narzędzia na rynku według przypadkowo przedstawionych modeli. Żaden zakład przemysłowy, postawiony w takie warunki, nie może podjąć się wyrobu narzędzi bez narażenia się na straty, co zresztą życie potwierdziło przez likwidację małych wytwórni, nawet takich, które powstały dzięki poparciu czynników rządowych.

Jak pisze „Przemysł metalowy”, tylko z chwilą przeprowadzenia normalizacji narzędzi, a więc ustalenia pewnych typów i wymiarów, mogą powstać wytwórnie narzędzi takich, jak cęgi różnego rodzaju (do gwoździ, płaskie, okrągłe, uniwersalne, do rur i t. d.), nożyce blacharskie, imadła ręczne, klucze t. zw. francuskie do nakrętek, gwintownice, osady do wiertła, wiertarki korbowe ręczne, piły do drzewa, dłuta stolarskie, narzędzia blacharskie i t. d. Wtedy zapotrzebowanie na każdy rodzaj narzędzi będzie tak znaczne, że umożliwi amortyzację kosztownych maszyn i przyrządów.

Przeprowadzenie normalizacji jest sprawą pierwszorzędnej wagi, wobec czego podjęto prace w tym kierunku przez polski Związek Przemysłowców Metalowych.

Inwestycje miejskie.

W biurze Związku miast polskich odbyło się kolejne posiedzenie prezydentów miast Lublina, Częstochowy, Piotrkowa i Radomia z przedstawicielami amerykańskiej firmy budowlanej „Ulen et Co”, która prowadzi w miastach tych roboty inwestycyjne, polegające na przeprowadzaniu wodociągów i kanalizacji, oraz budowie rzeźni i targowisk. W posiedzeniu wziął również udział delegat min. pracy.

Główną część posiedzenia poświęcono omówieniu warunków pracy robotników. Opinie w tych sprawach uzgodniono całkowicie.

Zdecydowano również sprawę podwyżki płac robotników. Ustalono, że podwyżka ta stosowana będzie dla robotników I kategorii, których płace wynoszą do 75 gr. za godzinę, w wysokości od 20 do 25 proc., dla robotników 2 kategorii, których płace wynoszą od 76 gr. do 1 zł. włącznie—od 15 do 20 proc., wreszcie dla robotników 3 kategorii, których płace wynoszą powyżej 1 zł.—od 10 do 15 proc. Podwyżka ta będzie stosowana od 1 czerwca, z dopuszczeniem odchylenia w wyżej podanych granicach w zależności od miejscowych stosunków drożyznianych i rodzajów pracy.

Następnie omówiono sprawozdanie z wykonanych robót oraz program robót na najbliższe miesiące. Stwierdzono, że tempo robót nie zmniejszyło się, wykonanie zaś ich będzie nawet przyspieszone.

Dyrektor Dubois stwierdził, że pogłoska o przerwaniu robót polegała na nieporozumieniu. List wystosowany przez niego do prezydentów miast zaraz po wypadkach majowych, zawierał jedynie zapowiedź, że, o ileby kontakt z Nowym Jorkiem był przerwany przez jakiś czas i otrzymanie dalszych przekazów dolarowych było utrudnione, firma wykonywać będzie roboty do wysokości posiadanego w Banku Gospodarstwa Krajowego rachunku dolarowego. List ten miał być jedynie dowodem przeczności firmy i obecnie jest nieaktualny. Dyr. Dubois ponowił w imieniu firmy oświadczenie, że tempo robót jest nawet zwiększone i roboty będą ukończone szybciej, niż określa umowa.

Dowodem zaufania firmy do miast, mimo, że ostatnie wypadki nie wpłynęły korzystnie na kształtowanie się kursu papierów polskich w Nowym Jorku jest fakt, że sprawa pertraktacji co do udzielenia pożyczki dla miast drugiej serji będzie niebawem wznowiona.

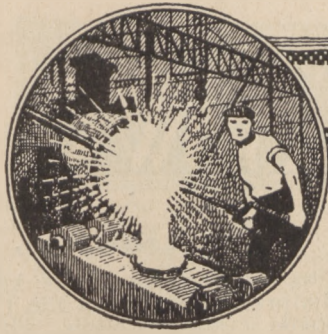
Wodociągi na Górnym Śląsku.

Budowa wodociągów w polskiej części Górnego Śląska ma doniosłe znaczenie państwowe, gdyż uniezależnia teren ten od strony niemieckiej, z której obecnie czerpana jest woda. Posiadacze kopalń zainteresowani są z pozostawienia rzeczy w dotychczasowym stanie, gdyż czerpiąc wodę z kopalń, położonych po stronie niemieckiej, osuszano równocześnie kopalnie. Starania jednak właścicieli pozostały bez skutku i projektowane jest pobieranie wody z Białej Przemyszy. Państwowe zakłady wodociągowe w granicach rozporządzalnych środków już prowadzą roboty, obliczone na okres dwuletni. O rozmiarach tego przedsiębiorstwa świadczy następująca liczba porównawcze: ciśnienie wody w wodociągu śląskim ma według projektu wynosić 12 atmosfer przy wysokości ciśnienia 120 mtr., podczas gdy dla Warszawy wynosi ono zaledwie 30 mtr.

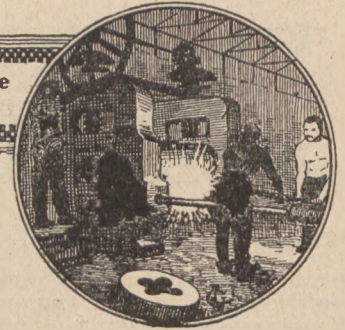
Gazownia, wodociągi i kanalizacja.

Odbyło się w Poznaniu ósme walne zebranie Zrzeszenia gazowników i wodociągowców polskich i Związku gospodarczego gazowni i zakładów wodociągowych w państwie polskim.

Obrady odbywały się pod przewodnictwem prezesa zrzeszenia dyr. Świerzewskiego z Warszawy, oraz prezesa Związku dyr. Dziurzyńskiego z Poznania. Po sprawozdaniu, złożonym przez dyr. p. Józefa Konopkę, liczni przedstawiciele gazownictwa i wodociągarstwa polskiego powzięli szereg uchwał gospodarczych, dotyczących się spraw celnych, podatkowych, taryfowych, dalej omawiano sprawy, dotyczące normalizacji, propagandy i t. p. Uchwalono kilka rezolucyj między innymi rezolucję o założeniu „Polskiego instytutu wodociągowo-kanalizacyjnego” który obejmie całokształt spraw wodociągowo-kanalizacyjnych w Polsce, oraz instytutu badania węgla. Ten ostatni powstać ma w Krakowie z pokrewnymi istniejącymi instytucjami, a celem jego jest praca nad studjowaniem spraw węglowych i koksowych, tak pod względem technicznym i naukowym, jak gospodarczym. Instytut ten będzie instytucją społeczną, opartą na składkach i subwencjach przemysłu i górnictwa, a potrzeba jego w Polsce motywuje się tem, że dotąd górnictwo węglowe polskie zależne jest od opinii, wydawanych przez Niemców.

Rynek towarowy na surowce i artykuły techniczne dla przemysłu metalowego.

Ceny hurtowe na surowce i artykuły techniczne dla przemysłu metalowego w dniu 11 czerwca 1926 roku w złotych (pg. danych S. A. „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi“).

a) za 1 tonę franco wagon załadowania.

Surówka odlewnicza „Chlewiska na węglu drzewnym. Surówka odlewnicza „Staporków (loco huta) . . . . . 210.—
Surówka odlewnicza „Staporków (loco huta) Nr. 1 . . . . . 200.—
Surówka odlewnicza Nr. 2 . . . . . 190.—
„ „ Nr. 3 . . . . . 180.—
Surówka odlewn. Częstochowa Nr. 0 . . . . . 210.—
Nr. 1 . . . . . 200.—
Nr. 2 . . . . . 190.—
Nr. 3 (mart.) . . . . . 180.—

Surówka odlewnicza Witkowska Nr. 1 (ocelona) . . . . . 258.—
Złom żeliwny (fragment lany) Żelazo handlowe krajowe . . . . . 325.—
Bednarka gorąco walcowana Bednarka zimno walcowana . . . . . 390.—
Walcówka (druć okrągły od 5 $\frac{1}{4}$ do 13 mm., kwadratowy 5 $\frac{1}{4}$ do 8 mm.) . . . . . 375.—

Blacha (cena zasadnicza) gruba 5 mm. i wyżej . . . . . 400.—
Blacha cienka do 5 mm. . . . . 485.—
Koks karwiński . . . . . 75.—
Koks górnośląski twardy . . . . . 37.—
„ „ miękki . . . . . 37.—

Węgiel kow. myty Cieszyński . . . . . 75.—
„ „ górnośląski gruby 29.30
„ „ dąbrowski gruby 27.65
Cegła ogniotrwała normalna. Cegła ogniotrwała kopalnikowa Glina ogniotrwała mielona . . . . . 30.—
Mączka szamotowa . . . . . 50.—
Zaprawa szamotowa . . . . . 45.—
Grafit podwójnie szlamowany (bez cła) . . . . . 52.—
Kamień wapienny . . . . . 5.—

b) za 100 kg. loco skład Warszawa:

Pokost chemiczny czysty gwarantowany . . . . . 300.—
Olej wrzecionowy 3 — 4/20⁰ 43.90
„ „ 5 — 6/20⁰ . . . . . 46.—
„ „ maszynowy III 3 — 3,5/50⁰ 51.20
„ „ IV 4 — 4,5/50⁰ 55.40
„ „ V 5 — 5,5/50⁰ 61.70
„ „ VI 6 — 6,5/50⁰ . . . . . 68.—
„ „ VII 7 — 7,5/50⁰ 74.30

Olej cylindrowy do pary przegrzanej 85.90

Olej cylindrowy do pary nasyconej 220 — 230⁰ 64.90

Smar Tovittea'a . . . . . 53.—
Benzyna 721/730 . . . . . 120.—
Benzyna 751/760 . . . . . 94.—
Benzyna 771/780 . . . . . 68.—

Olej cylindrowy do pary przegrzanej 85.90

Centralne biuro sdrzedaży Polskich Odlewni Rur w Warszawie, ul. Nowy Świat 35 notuje od dnia 4.II 1926 r., następujące ceny orientacyjne, obowiązujące do odwołania:

Rury kanalizacyjne i zlewowe 50 zł. za 100 kg.

Rury wodociągowe (łożąco lano) 55.— zł. za 100 kg.

Fasony o 10% drożej.
Rury wodociągowe (stojąco lano) 50 — + dopłata rozmiarowa.

Fasony zależnie od typu i rozmiaru o zł. 10 do 15 drożej za 100 kg.

Ceny należy rozumieć franco stacja odbiorcza przy ładunkach wagonowych z uwzględnieniem stawki taryfy kolejowej 15 tonnowej. Przy ładunkach drobnych ta sama cena loco odlewnia.

Cena gwoździ i drutu.

„Zjednoczenie Polskich Fabryk Gwoździ i drutu“ notuje następujące ceny od dnia 18 maja 1926 r.:

Gwoździe za skrzynkę 16 kilo wagi netto — cena zasadnicza . . . . . zł. 9.—

Druty za 100 kilo — cena zasadnicza . . . . . 60.—

Druty ocynkowane za 100 kg. — cena zasadnicza . . . . . 73.—

Dopłata za poszczególne numery zarówno gwoździ jak drutu, — podług specjalnych tabeli.

Ceny rozumieją się loco magazyn fabryczny. Od cen zasadniczych udzielane są rabaty do 10%, zależnie od specyfikacji i ilości towaru.

Notowania Centralnego Biura Polskich Odlewni wyrobów Emaljowanych, obowiązujące do odwołania:

Cena garnków emaljowanych 75 groszy za 1 kilo.

Cena garnków surowych 60 groszy za kilo.

Do cen powyższych dolieży się 2% na koszty opakowania i ekspedycji.

Ceny rozmięją się franko stacja załadowania.

Ceny odlewów z metali pólslachet.

Podług notowania Koła odlewni metali pólslachetnych od dnia 11 maja obowiązujące aż do odwołania następujące ceny na:

Zł. gr.
armaturę mosiężną 4.08

armaturę brązową 5.04

armaturę fosforbrązową 5.58

odlew mosiężny gala nterji 6.00

Ceny rozumieją się za 1 kg. loco fabryka bez opakowania za gotówkę.

Cena odlewów ze stopów specjal.

Koło odlewni metali pólslachetnych notuje następujące ceny odlewów ze stopów specjalnych, przepisanych przez ministerstwo kolei żelaznych dla taboru P. K. P.

Gatunek stopu i marka Cena za 100 kg.
Bronz panewkowy VII₁ 410 złotych
„ osprzętowy VII₂ 385 „
„ fosforowy VII₃ 415 „
Mosiądz VIII₁ 300 „

Powyższe ceny rozumieją się przy wadze jednej sztuki odlewu nie niższej 2 klg. Za odlew wagi poniżej 2 klg. dolieży się do ceny powyższej 8%.

Ceny blachy ocynkowanej.

Cynkownia warszawska notuje następujące ceny blachy żelaznej ocynkowanej za 100 kg. franco wagon Warszawa:

711 x 1422 x 0,5 mm. . . . . 130.—

711 x 1422 x 0,525 mm. . . . . 125.—

711 x 1425 x 0,55 mm. . . . . —

1000 x 2000 x 0,5 mm. . . . . 137.—

1000 x 2000 x 0,55 mm. . . . . 131.—

Ceny te rozumieją się za 100 kg.

Cena blachy cynkowej.

Związek Górnośląskich Hut Cynkowych notuje w d. 18.V 1926 r., zasadniczą cenę blachy cynkowej za 1 tonnę metr. franco wagon huta:

przy zamówieniach powyżej 30 t. — 40 fszt. — s. — p.

przy zamówieniach po 30 t. 40 fszt. 10 s. — p.

Cena surówki żelaznej.

„Huta Pokoju notuje w 25 maja r. b. cenę swojej surówki odlewniczej Nr. 1 loco huta zł. 200 za tonnę.

Cena żelaza handlowego.

Związek Polskich Hut Żelaznych notuje w d. 15 stycznia r. b. cenę zasadniczą żelaza handlowego za 1 tonnę franco wagon — złotych.

Cena odlewów żelaznych.

Podług notowań Grupy V (Odlewni) Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych cena odlewów żelaznych surowych dla Warszawy aż do odwołania wynosi od 0,60 do 0,68 złp. za 1 kg. loco fabryka przy cenie surówki Nr. 1 (marki „Staporków“) 200 zł. za 1 t.

Cena metali według notowań giełdy londyńskiej w dn. 10/VI 1926 r. w złotych kursie dnia za tonnę metr.

Aluminijs . . . . . —

Antymon 4035

Cyna standard 12681

Cynk hutniczy 1601

Miedź elektrolityczna 3131

„ standard 2727

Ołów miękki 1394

Nikiel 3534

Rtęć 3634

Srebro za 1 kg 198

Tendencja spokojna.

KRONIKA KRAJOWA

HANDEL

Ceny w Polsce i zagranicą.

Poniżej zamieszczamy porównanie hurtowych cen polskich z zagranicznymi z okresu końca lutego i marca r. ub., a więc z okresu przed ostatnim silniejszym spadkiem złotego i związanym z nim poważniejszym wzrostem cen w Polsce. Mąka pszenna kosztuje w Polsce 7,53 dol. za 100 kg., gdy we Francji 6,73, a więc taniej, natomiast drożej w Czechosłowacji — 8,85, Anglii — 9,00 i Stanach Zjednoczonych — 10,29. Mięso wołowe kosztuje w Polsce 0,21 dol. za kg., gdy we Francji 0,32, w Czechosłowacji 0,34, w Stanach Zjednoczonych — 0,36, w Anglii — 0,48. Masło w Polsce kosztuje 0,79 dol. za kg. i jest droższe niż we Francji — 0,57 i Czechosłowacji — 0,74, tańsze zaś niż w Anglii — 0,87 i Stanach Zjednoczonych — 0,98. Cena cukru w Polsce, która ma pokrywać stratę na eksporcie wynosi 0,15 dol. za kg. i jest wskutek tego najwyższa, bo we Francji 0,10, w Anglii i Stanach Zjednoczonych po 0,12, a w Czechosłowacji 0,14. Skóry bydłecze są w Polsce najtańsze: kosztują mianowicie 0,24 dol. za kg., gdy we Francji, Anglii i Czechosłowacji po 0,26, a w Stanach Zjednoczonych — 0,29. Skóry podszwiane kosztują w Polsce 0,90 dol. za kg., w Stanach Zjednoczonych taniej — 0,79, natomiast drożej w Czechosłowacji 1,00 i we Francji 1,07. Węgiel kosztuje w Polsce 3,24 dol. za tonę, we Francji prawie tyleż — 3,25, w Stanach Zjednoczonych — 3,97, w Anglii — 6,30, w Czechosłowacji — 6,50. Nafta jest w Polsce (4,81 dol. za 100 kg.) droższa niż w Stanach Zjednoczonych (2,58) i Czechosłowacji (3,92), tańsza niż w Anglii (5,98), we Francji (6,63). Cement kosztuje w Polsce najtańiej, bo 0,92 dol. za 100 kg., gdy w Czechosłowacji 0,93, w Stanach Zjednoczonych 1,03, a w Anglii 1,39.

O przedstawicielstwo handlowe dla Chin w Polsce.

Z chwilą rozwinięcia przez Chiny intensywniejszych stosunków handlowych z Europą, zrzeszenia kupieckie państw europejskich w krótkim stosunkowo czasie nawiązały z Chinami kontakt. Od końca roku ubiegłego spółki handlowe chińskie mają już pełnomocników swych we Włoszech, Austrii, Jugosławii, Czechosłowacji, Szwajcarii, Rumunii, Bułgarii i na Węgrzech. Dotychczas jednak niema przedstawiciela w Polsce, mimo że Polska niemniej zainteresowana jest w stosunkach handlowych z Chinami, zwłaszcza jeśli chodzi o przemysł włókienniczy polski, jest to skutek słabego interesowania się kupiectwa polskiego rynkami zagranicznymi.

Zwyczaj handlowy przy handlu ziemniakami.

Tranzakcje ziemniakami doprowadzają ostatnio do częstych nieporozumień. Szczególnie importerzy zagraniczni skarżą się na niesolidność eksporterów naszych. Sprawa ta rozpatrywana była w Izbach Handlowych, których członkowie zainteresowani są w zbyciu ziemniaków. Ogólnie ustalono, że według istniejącego zwyczaju handlowego, dopuszczalny procent zanieczyszczenia ziemniaków wynosić może od 3 do 5 proc. Byłoby wskazaniem, by wszystkie Izby Handlowe ustaliły zwyczajowy procent zanieczyszczenia, co da możliwość uniknięcia częstych konfliktów w tej dziedzinie.

Nasz handel zagraniczny.

Pewna firma perska, pragnąc nawiązać stosunki handlowe z Polską, uzyskała pozwolenie rządu rosyjskiego na przewóz tranzytem do Persji z Polski przez Rosję towarów pochodzenia polskiego i perskich do Polski. W związku z tem firma ta zwróciła się do poselstwa polskiego w Moskwie z prośbą o podanie, jakie towary perskie są w Polsce najbardziej potrzebne. Persja proponuje dostawę w wielkich ilościach wełny, bawełny, ryżu, owoców suszonych, sierści, surowych skór, futer i t. d. Natomiast Persja pragnie nabywać w Polsce sukno, przedzę, towary galanteryjne i t. d. Sprawa ta omawiana jest obecnie w kierowniczych kołach kupieckich. Wszelkich informacji w tej mierze udziela wydział handlu zagranicznego Stow. kupców polskich (Szkolna 10).

Zniżka celna dla maszyn.

Jak wiadomo niżki celne dla maszyn lub kompletnych urządzeń fabrycznych sprowadzanych z zagranicy a w Polsce nie wyrabianych udzielane były do 30 kwietnia r. b. Wskutek starań przedstawicieli sfer przemysłowych, udzielanie niżek celnych sprolongowane zostało do 31 lipca r. b. Pozwoli to przemysłowcom skorzysać istotnie z przyznanych ulg. Zaznaczyć należy, że tylko do 1 maja niżki wynosiły 90 proc. normalnych stawek, czyli płacono 10 proc. cla. Od 1maja do 31 lipca sprowadzający maszyny płacić będą 20 proc. normalnego cla.

**Czas opłacić prenumeratę
na kwartał trzeci
zł. 6 Konto w P. K. O. 1465**

Nasz handel zagraniczny.

Otrzymałmy skargi, że kontyngenty, przydzielone przez Min. Przem. i Handlu centrali kupców, wiadome są tylko członkom uprzywilejowanym i trzymane w tajemnicy przed pozostałymi członkami danej sekcji. Podział kontyngentów odbywa się w tajemnicy pomiędzy członkami uprzywilejowanymi.

Krytykę wywołuje również system opłat, pobieranych przez centralę kupców przy składaniu podań na import. Stosowane są opłaty przez centralę kontyngentów odbywa się w stosunku do wartości żadanego przez petenta towaru, potem udziela się minimalnych ilości pobieranych zaś opłat nie zwraca się.

Wywóz zboża do Austrii i Czechosłowacji.

Rada giełdy płodów rolnych w Poznaniu uchwaliła wydelegować syndyka swego p. dr. Głowackiego do tych krajów w celu porozumienia się co do unormowania i ułatwień dla wywozu zboża z Polski do wymienionych krajów. Konferencje odbędą się w b. m.

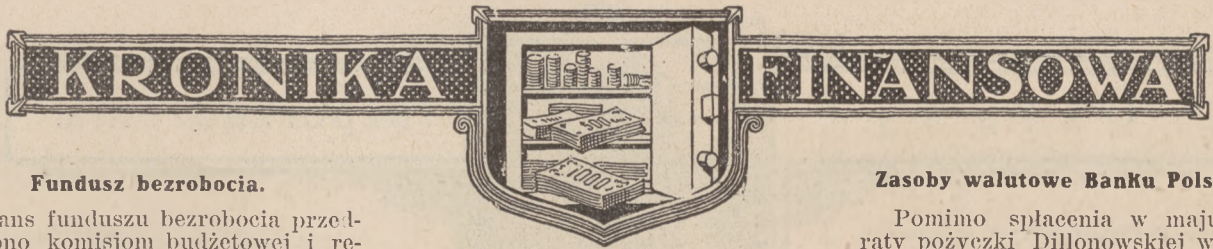
Rynek włókienniczy.

Na łódzkim rynku towarów bawełnianych ruch ożywiony. Popyt na zefiry i rypsy, za które płać odbiorcy w wielkiej części gotówką. Trzymający się już od kilku dni na prawie niezmiennym poziomie kurs dolara zachęca do tranzakcji. Towary obliczają w dolarach według kursu oficjalnego giełdy warszawskiej. Towarami walmienami ograniczone obroty wskutek ukończenia się sezonu leniego. Za towary płacono około 30 proc. gotówką, resztę weksłami trzymiesięcznymi. Prywatne dyskonto weksli wynosiło w ostatnich dniach w Łodzi 5 do 5 i pół procent miesięcznie.

Akredytywy towarowe w Banku Polskim.

Wprowadzenie przez Bank Polski wypłat na zasadzie zagranicznych akredytyw towarowych wystawionych przez zagranicznych korespondentów banku w walucie zagranicznej realnie nie przynosiłoby dotąd firmom eksportującym znacznych korzyści, gdyż wypłaty dokonywane były w złotych po kursie dziennym, a istniała dość znaczna rozpiętość między kursem oficjalnym wysoko cennych walut zagranicznych i kursem w obrotach prywatnych. Obecnie jednak eksporterzy mają ogromne ułatwienia pod względem rozliczeń z zagranicznymi odbiorcami, wobec czego wpływ akredytyw towarowych zwiększa się.

Fundusz bezrobocia.

Bilans funduszu bezrobocia przedstawiono komisjom budżetowej i rewizyjnej zarządu głównego, które przystąpiły do przygotowania wniosków. W 1925 r. wydano na zasiłki dla bezroboczych około 23 mil. zł. z tytułu akcji ustawowej, około 19 milionów zł. z tytułu doraźnej pomocy dla bezroboczych, w tej sumie około miliona dla bezroboczych pracowników umysłowych. Liczby bezroboczych, pobierających zasiłki z tytułu akcji ustawowej, ulegały w 1925 r. znacznym wahaniom. Było ich np. około 83 tys. w marcu, około 22 tys. w czerwcu, około 63 tys. w grudniu. Z tytułu akcji doraźnej pomocy państwowej, rozpoczętej w kwietniu 1925 r., otrzymywało zasiłki: w kwietniu około 26 tys. bezroboczych, w grudniu około 73 tys. Wreszcie pobierali zapomogi bezroboczy pracownicy umysłowi w liczbie około 2.400 w styczniu i około 4.600 w grudniu 1925 r.

Odbyło się posiedzenie zarządu głównego funduszu bezrobocia, na którym powołano przedstawicieli pracowników umysłowych do zarządów obwodowych i do komisji odwoławczych. Ustalono, że pracownicy Banku Polskiego w centrali i oddziałach podlegają zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Zaopiniowano, iż konieczne jest przedłużenie państwowej pomocy doraźnej dla pozostających bez pracy robotników w czerwcu na terenach, dotychczas objętych tą akcją. Nadto zaopiniowano, iż istnieje konieczność wprowadzenia akcji na szereg nowych terenów. Ostateczna decyzja w tej mierze zapadnie na najbliższym posiedzeniu rady ministrów. Następnie omawiano sprawę akcji dla częściowo bezroboczych na Śląsku. Na najbliższym posiedzeniu komisja organizacyjna zarządu głównego opracuje wnioski co do formy i rozmiarów tej akcji. Uchwalono wystąpić do p. ministra pracy o przedłużenie okresu wypłaty zasiłków ustawowych do 17 tygodni na terenach: miasto i powiat Kielce, powiaty: opoczyński, opatowski, konecki i ilżecki, Ostrowiec, Piotrków, Radom, Kalisz, Opatówek m. i powiat Białystok, Poznań, Gniezno, Chodzież, powiaty: Biała, Żywiec, Wadowice, stanisławowski, nadworniański, kolomyjski, Stryj, Kałusz i Równo. W końcu załatwiono szereg odwołań poszczególnych bezroboczych i zakładów pracy.

Polski Bilans Handlowy.

Prowizoryczne obliczenie bilansu handlowego Polski za m-c kwiecień, przedstawia się następująco:

Przywóz: 118.796.000 zł., wywóz: 163.134.000 zł., saldo aktywne: 44.333.000 złotych.

Saldo aktywne za m-c kwiecień przewyższa saldo aktywne za miesiąc marzec o 22.038.000 zł.

Teza niemiecka, głosząca, że wojna celna wpływa na obrót zagraniczny handlowy Polski w sposób wybitnie ujemny w oświetleniu powyższych liczb przedstawia się jako z gruntu fałszywa.

Nie znaczy to jednak oczywiście, by Polska nie dążyła jaknajszczerzej tak w interesie poprawy stosunków polsko-niemieckich, jak i dla dalszego jeszcze polepszenia korzystnego już naszego bilansu handlowego do unormowania i powrotu stosunków gospodarczych z Niemcami.

Monopole państwowe.

Według sporządzonego przez minist. skarbu zestawienia wpływów za 4 pierwsze miesiące lat ubiegłych widzimy, że monopole w ciągu 4 miesięcy r. 1923 przyniosły 20 milionów złotych w tym samym okresie r. 1924 — 57,7 milionów złotych, w r. 1925 — 114,5 milionów złotych, w ciągu zaś pierwszych 4 miesięcy r. b. 160,2 mil. złotych. Największe wpływy dają monopole: tytoniowy (w ciągu pierwszych 4 miesięcy r. b. 72 miliony złotych) i spirytusowy (w ciągu pierwszych 4 miesięcy r. b. 74,4 miliony złotych), pozostałe monopole przyniosły w ciągu pierwszych 4 miesięcy r. b. 13,8 milionów złotych.

Polska płaci punktualnie zobowiązania.

W związku z kolportowaniem przez nieżyczliwy Polsce odłam prasy zagranicznej wiadomościami o rzekomych trudnościach finansowych Rzeczypospolitej Ministerstwo Skarbu komunikuje, że płatna w dniu 1-ym czerwca r. b. rata pożyczki Dillonowskiej w wysokości 2,079,000 dolarów z polecenia ministerstwa skarbu została przez Bank Polski przekazana całkowicie w drodze telegraficznej już w dniu 22 z. m. do Federal Reserve Bank na rachunek Dillon Read i S-ka, wyprzedzając termin płatności o całe 10 dni co najlepiej wskazuje na bezpodstawność rozsiewanych pogłosek i na stałą troskę rządu polskiego punktualnego wywiązywania się ze wszelkich zobowiązań finansowych w stosunkach międzynarodowych.

Z Banku Polskiego.

Dnia 27 maja r. b. odbyło się zwyczajne miesięczne posiedzenie rady Banku Polskiego. Wysłuchano sprawozdań dyrekcji i poszczególnych komisji rady, dotyczących bieżących spraw Banku, oraz przyjęto do wiadomości decyzję budowy przez Bank na spółkę ze skarbem państwa gmachu Państwowych Zakładów Graficznych w Warszawie, przy ul. Zakroczymskiej.

Zasoby walutowe Banku Polskiego.

Pomimo spłacenia w maju r. b. raty pożyczki Dillonowskiej w sumie 2.079.000 dolarów, zapas walut w Banku Polskim — w porównaniu ze stanem na dzień 1 maja — zwiększył się na dzień 7 czerwca na ogólną sumę około 15 milionów złotych parytetowych (w zlocie).

Odbudowa rezerwy walutowej Banku Polskiego.

W pierwszej dekadzie czerwca r. b. nastąpił zasadniczy przełom sytuacji walutowej Banku Polskiego. Od dłuższego czasu, bo od dnia 20-go listopada roku ub. zobowiązania Banku Polskiego w walutach obcych stale przewyższały zapas walut i dewiz, znajdujących się w posiadaniu Banku. Dzięki ogromnej podaży walut w ciągu pierwszej dekady czerwca Bank Polski skupił takie ilości walut, że pokrył niemi całe zapotrzebowanie bieżące, pokrył pozostały z poprzedniego okresu deficyt walutowy w wysokości 7,8 milionów złotych i jeszcze posiada, jako rezultat całej dekady, pierwszy raz od 7 miesięcy, kilkumilionowy zapas netto walut. Tak szczęśliwie rozpoczęta odbudowa rezerwy walutowej Banku Polskiego staje się podwaliną pod akcję stabilizacji złotego.

Zwiększenie wpływów podatkowych.

Wpływy z danin publicznych i monopolu w ubiegłym miesiącu maja były wyjątkowo pomyślne i dały 121 milionów złotych, a więc więcej niż w jakimkolwiek miesiącu r. b., w styczniu bowiem uzyskano z tego źródła 111,4 miliony złotych, w lutym 95,9 milionów złotych, w marcu 102,8 milionów złotych, w kwietniu 119 milionów złotych.

Sytuacja walutowa.

Słabsza tendencja dla dolara, która zaczęła się zarysowywać koło 20 z. m., przybrała w ostatnich dniach maja charakter wyraźnej niżki, co, łącznie z t. zw. „ultimo“, odbiło się na wydatnym powiększeniu skupu dewiz walut przez Bank Polski, dzięki czemu trzecia dekada maja, pomimo przekazania z polecenia minist. Skarbu raty pożyczki Dillonowskiej w wysokości przeszło 2 milionów dolarów, zakończyła się dla Banku Polskiego pomyślnie. Tendencja zniżkowa trwa i po „ultimo“, w związku z czem skup w początku czerwca był nadal znaczny. Równoległe z tem na giełdzie szło obniżenie kursu dolara, który wynosił w dniu 29 z. m. — 11; w d. 31 z. m. — zł. 10.90; na 1 b. m. — 10.90; d. 2 b. m. — 10.65 i d. 4 b. m. — 10.25, a obecnie 10.00—9.98.

U s t a w y i

rozporządzenia.

Pył tytoniowy.

Ogłoszono rozporządzenie ministra skarbu z d. 30 kwietnia 1926 r. o ustanowieniu cennika sprzedaży pyłu tytoniowego.

Począwszy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia państwowe fabryki wyrobów tytoniowych sprzedawać będą pył tytoniowy zawodowym rolnikom i ogrodnikom, tudzież ich zrzeszeniom, w miarę posiadanych zapasów, po cenie 10 gr. za kg. bez opakowania, loco państwa fabryka. Na żądanie odbiorcy może być opakowanie dostarczone przez państwową fabrykę po cenie kosztów własnych. Pył sprzedawany będzie po skażeniu piaskiem, popiołem, trocinami i t. d. materiałami w wysokości 10 proc. Cena sprzedaży rozumie się za pył skażony. Cena kupna musi być wpłacona przez nabywcę przed odbiorem pyłu do P. K. O. na r-k Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego Nr. 30,200, a dowód wpłaconia złożony w państwowej fabryce, z której odbiór pyłu nastąpi.

Prośby o sprzedaż pyłu tytoniowego należy kierować do Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego w Warszawie, ul. Nowy Świat 4, dołączając do prośby zaświadczenie izby rolniczej lub organizacji rolniczej lub ogrodniczej, że petent jest zawodowym rolnikiem lub ogrodnikiem. Zrzeszenia rolnicze lub ogrodnicze są wolne od składania wymienionych zaświadczeń.

Z przemysłu cynkowego.

Ogłoszono ustawę z dnia 30 kwietnia 1926 r. o popieraniu przemysłu cynkowego.

Na mocy tej ustawy upoważniono Radę Ministrów do udzielania przedsiębiorstwom przemysłu cynkowego poniżej wyszczególnionych ulg, o ile od przyznania tych ulg uzależnione są nowe inwestycje kapitału zagranicznego w krajowych przedsiębiorstwach w wysokości, zapewniającej podniesienie i udoskonalenie produkcji. Ulg powyższe dotyczyć mogą: a) częściowego lub zupełnego uwolnienia od zapłaty nieuiszczonej reszty podatku majątkowego, przypadającego w myśl przepisów ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o podatku majątkowym, oraz sumę, ustaloną w art. 8 punkt 2 powołanej ustawy, zmniejsza się o sumy, skreślone w drodze ulgi; b) zwrotu uiszczonego cła przewozowego od rudy cynkowej i ołowianej, lub cła wywozowego od cynku, ołowiu i jego fabrykatów (prócz starego łomu), o ile cło takie w przyszłości byłoby wprowadzone.

Ulg, mogą być udzielane tylko pod warunkiem uzyskania całkowitej gwarancji wykonania zobowiązań, przyjętych wobec rządu przez grupy, inwestujące kapitał w przedsiębiorstwach, których ulga dotyczy.

Akcja oszczędnościowa rządu.

Ministerstwo Skarbu przypomniało okólnikiem wszystkim ministerstwom o konieczności jaknajdalej idącego ograniczenia wydatków państwowych celem dostosowania ich do stanu dochodów i zapasów gotówkowych.

Ministerstwo Skarbu zwróciło się z prośbą do poszczególnych ministrów, o wydanie zarządzeń, mających na celu odłożenie na czas późniejszy takich wydatków, które nie są konieczne do utrzymania normalnego funkcjonowania administracji bez względu na to, że wydatki te mieszczą się w ramach przewidywanego budżetowego na maj i czerwiec, w ramach budżetów miesięcznych lub nawet w ramach otwartych już kredytów, — tylko bowiem drogą oszczędności usunie się deficyt budżetowy, który — jak wiadomo — za pierwsze cztery miesiące r. b. wyniósł okragło 42 miliony złotych i uniknie się niebezpieczeństwa jakiegokolwiek inflacji.

Ulg w państwowym podatku przemysłowym przy eksporcie.

Ministerstwo Skarbu przypomina, że zwolniony jest całkowicie od podatku obrotowego eksport następujących artykułów: kopalniaki, słupy telegraficzne, węgiel kamienny i brykiety, sól kamienna, wosk ziemny, dolomit surowy i palony oraz papierówka za wyjątkiem osikowej, tudzież nasiona buraków cukrowych, traw, warzyw i zbóż. Ponadto zaznacza się, że na mocy ustawy o podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 (Dz. U. Nr. 79 poz. 550) zwolniony jest od dnia 1 lipca 1925 r. zupełnie od podatku obrotowego eksport wszelkiego rodzaju półfabrykatów i wyrobów gotowych. Dowody wywozu towarów zagranicę każdy eksporter obowiązany jest, pod rygorem utraty prawa korzystania z przewidzianych ulg, przedłożyć przed upływem 2 miesięcy władzom podatkowym.

Udogodnienia w płaceniu podatków.

Dotychczasowy system wpłacania podatków w kasach skarbowych na podstawie ustnych oznajmień lub pisemnych deklaracji, sporządzanych przez płatników, wywoływał wiele nieporozumień w wypadkach mylnego zadeklarowaniu wpłat bądź też na inny podatek, niż się należało, bądź też na niewłaściwy rok podatkowy itp. Pomyłki takie odbijały się częstokroć szkodliwie na interesach płatników, którzy niejednokrotnie byli narażeni z tego tytułu bez potrzeby na kroki egzekucyjne.

Cheąc uchronić płatników od tego rodzaju niewłaściwości, a zarazem zmniejszyć nieprodukcyjną pracę przy prostowaniu mylnych zachowań powstałych wskutek niewłaściwego zadeklarowania wpłaty, Ministerstwo Skarbu zarządziło, aby kasy skarbowe, począwszy od 1 lipca 1926 r. przyjmowały wpłaty podatków na podstawie pisemnych deklaracji płatniczych lub za okazaniem nakazów płatniczych, sprawdzony uprzednio przez urzędnika, prowadzącego księgi bieżące. Dlatego też płatnicy podatków będą kierowani przed dokonaniem wpłaty do tego urzędnika, o ile nie dopełnią tego warunku z własnej inicjatywy.

Świadczenia pochodzenia przy eksporcie do Węgier.

Ustalona już została lista towarów, przy których imporcie do Węgier wymagane będą tymczasowe świadczenia pochodzenia dla uzyskania celných zniżek konwencyjnych. Potwierdzenie świadectw tych przez dyplomatyczne i konsularne placówki węgierskie narazie nie będą wymagane. Musi być tylko oznaczona fabryka polska, która dany towar wyprodukowała.

Wywóz maszyn tytoniowych.

Ukazało się w „Dzienniku Ustaw” rozporządzenie ministra skarbu, przedłużające termin wywozu za granicę maszyn, narzędzi i materiałów, służących bezpośrednio do fabrykacji wyrobów tytoniowych, oraz gotowych wyrobów tytoniowych, pozostałych po likwidacji prywatnych fabryk tytoniowych. Termin ten, wyznaczony w rozporządzeniu ministra skarbu z dnia 5 lutego 1926 na d. 31 maja r. b., przedłużono do dnia 31 grudnia r. b.

Wyroby tytoniowe z zagranicy.

Ogłoszono rozporządzenie ministra Skarbu z d. 20 maja r. b. w sprawie podwyższenia opłaty monopolowej od wyrobów tytoniowych, sprowadzanych z zagranicy przez osoby prywatne.

Od tytoniu, przywiezionego (sprowadzonego) z zagranicy przez osoby prywatne, pobierana będzie należność monopolowa w wysokości następującej: od tytoniu w liściach i wiązkach z łądkami lub bez, łądk tytoniowych, odpadków, miadu po 12 zł. za kg. netto; od tabaki do zażywania po 6 zł. za kg. netto; od tytoniu grubo krajowego do fajek, tytoniu w krążkach i zwitkach po 90 zł. za kg. netto; od cygar i cygaretek (tytoniu krajowego, zwijanego w liście tytoniowe) po 300 zł. za kg. netto; od tytoniu cienko krajowego do papierosów po 90 zł. za kg. netto; od papierosów po 100 zł. za kg. netto.

R ó ż n e.

R ó ż n e.

Wystawa „Mieszkanie i Miasto“.

Komitet wykonawczy wystawy związku miast polskich p. n. „Mieszkanie i miasto”, postanowił wystawę podzielić na dwa etapy.

Pierwszy stanowiłaby wystawa z ekspozycjami polskimi, która urządzona będzie w Warszawie między 19 i 27 czerwca r. b. w salach Rady Miejskiej. Ekspozycje polskie będą kwalifikowane nie tylko pod względem spełnienia zadania w stosunku do kraju, t. zn. dydaktyczno-propagandowym, ale także ze względu na ewentualny ich udział późniejszy w analogicznej wystawie międzynarodowej, urządzanej w Wiedniu 14—19 września r. b. W wystawie tej związek miast polskich, wspólnie z tow. urbanistów, weźmie udział jako sekcja polska. Podczas trwania wystawy w Warszawie odbędzie się zjazd delegatów polskich (27—29 czerwca).

Komitet wykonawczy wyłonił komisję kwalifikacyjną pod przewodnictwem prof. J. Jankowskiego. W skład komisji wchodzi: arch. Trześciński, inż. Wojcieszko, nac. Słomiński, arch. Feliński, inż. Raniecki, inż. Tincer i dyr. Grotowski. Komisja ta obraduje w permanencji.

Wystawa wynalazków.

W siedzibie związku przemysłowców metalowych przy ul. Traugutta 4, odbyła się w dn. 27-go ub. m. konferencja prasowa, mająca na celu poinformowanie przedstawicieli prasy o celach i zamierzeniach organizowanej w Warszawie wystawy wynalazków.

Głównym zadaniem organizowanej wystawy jest skoncentrowanie udoskonaleń i wynalazków i jednocześnie nawiązanie bezpośredniego kontaktu z szerokimi masami publiczności.

Celem zrealizowania tego zamierzenia powstał komitet w składzie pp. pos. inż. Drewnowskiego, inż. Kühna, inż. Chorzewskiego, inż. Komorowskiego, inż. Pichelskiego, dyr. St. Jakubowicza, prof. inż. Sochackiego, inż. K. Ambroźewicza, inż. Włodka i inż. Orłowskiego.

Poczyniono najdalej idącą akcją, by zamierzenia mogły dać najlepsze wyniki. Intensywna propaganda i ogromne zainteresowanie imprezą wróżą jej duży sukces. Dalsze zaś poczynania zależą od inicjatywy wystawców i szerokiej mas publiczności.

Wystawa wynalazków odbędzie się w Warszawie w gmachu kina „Colosseum” przy ul. Nowy Świat Nr 19 w okresie od dn. 12-go do 21-go czerwca r. b.

Z portu gdańskiego.

W porcie gdańskim panuje nadmierny przypływ statków transportowych i obecnie czekają, ewentualnie ładują węgiel 32 statki. W kwietniu przeładowano w Gdańsku 233,383 tony, w Gdyni około 23,000; w pierwszej połowie maja przeładowano w Gdańsku 138,000 ton w Gdyni około 19,000 ton.

Do końca października będą zmontowane 3 nowe portowe krany i ukończona budowa 400 mtr. wybrzeża, co zwiększy o około 50 proc. ogólną zdolność przeładunkową portu gdańskiego, doprowadzając ją do 320,000 ton węgla miesięcznie.

Nowe impulsy handlu zagranicznego Polski.

Pomimo ciężkiego naogół położenia rynku światowego, przedsiębiorczość polskiego handlu zamorskiego coraz to dalsze obejmuje kregi. Ostatnio nawiązujemy stosunki z Ameryką Południową via Gdańsk, skąd 20 maja wyruszył pierwszy statek z ładunkiem cementu polskiego do Rio de Janeiro. Jest to parowiec Equator, będący własnością linii okrętowej „Bergenske”, reprezentowanej w Polsce przez Sp. Akc. „Polski Lloyd”. Firma „Bergenske”, posilkując się rozgałęzioną siecią oddziałów i zastępstw Polskiego Lloyd, współdziała z polskim eksportem w rozszerzaniu pola zbytu. Przyszłość okaże, czy zdołamy wytworzyć regularną komunikację z bogatą połacią drugiej półkuli.

Umowa polsko - czeska w sprawach finansowych i prawnych.

Zgodnie z zawartą między Polską i Czechosłowacją umową w sprawach finansowych i prawnych pretensje pieniężne obywateli obydwu krajów, zabezpieczone na nieruchomości będą regulowane przepisami tego państwa, na którego terytorjum znajduje się dana nieruchomość, o ile wierzycielem jest obywatel tego samego państwa. Wszystkie postanowienia umowy powyższej nie tyczą tych wierzycieli, które zostały uregulowane bez zastrzeżeń w drodze wzajemnego porozumienia się stron zainteresowanych. Rejestracja polskich papierów wartościowych, należących do obywateli Czechosłowacji przeprowadzona zostanie za pośrednictwem urzędów czechosłowackich, przytem rząd czeski zobowiązał się objąć rejestracją jedynie, papierów, należących do obywateli czeskich.

O zwyczajowym obowiązku umarzania zobowiązań dolarowych.

Od chwili podniesienia się kursu dolara w stosunku do złotego, powstaje coraz więcej sporów co do realizacji zobowiązań dolarowych w złotych polskich. Sprawa ta była omawiana na posiedzeniach izb przemysłowo - handlowych, do których wpływały odpowiednie zażalenia kupców. W sferach handlowych, zostało to rozstrzygnięte w tym sensie, że niema zwyczaju, aby dłużnik zobowiązany był umorzać zobowiązania dolarowe w złotych wedle takiego kursu, by można było za otrzymaną ilość złotych zakupić taką samą ilość dolarów, na jaką opiewa zobowiązanie. Realizuje się to zwykle według przeciętnego kursu dolara na giełdzie warszawskiej w dniu płatności lub wedle kursu Banku Polskiego, jeśli nie było zastrzeżenia zwrotu w efektywnych dolarach.

W sprawie operacji bankowych i waloryzacji pożyczek złotych.

Przedstawiciele sfer handlowych Małopolski Wschodniej zwrócili się do rządu z memorjałem, w którym poruszona została sprawa udzielenia kredytu w złotych w złocie, przedłużenia mocy obowiązującej rozporządzenia o lichwie pieniężnej oraz o nadzorze nad czynnościami bankowymi. Między innymi w memorjale wymienionej sfery stwierdzają, że waloryzacja pożyczek udzielanych w złotych może być rozpatrywana jedynie w związku z całokształtem zagadnień gospodarczych państwa, a nie odrębnie. Wobec rozluźnionych znowu stosunków walutowych należałoby zdaniem wymienionych sfer przedłużyć moc obowiązującą rozporządzenia o lichwie pieniężnej conajmniej na pół roku, oraz że stopa procentowa udzielanych pożyczek nie powinna przekraczać dwukrotnej stopy procentowej Banku Polskiego.

Przewozy wodne.

Dnia 21 b. m. w Stow. Techników Polskich w Warszawie p. inż. Aleksander Ryler wygłosił odczyt p. t. „Bezprzeładunkowe przewozy wodne z zewnątrz kraju do Gdyni”. Prelegent zaznaczył ciągle wzrastający obrót w portach: w Gdyni, Gdańsku w ostatnich czasach w Tezewie, konieczność posiadania własnego portu połączonego z wewnątrz kraju drogą wodną. Jako rozwiązanie, proponowano połączenie Tezewa z Gdynią kanałem śródlądowym, lub Tezewa z morzem kanałem morskim. Oba te projekty ze względu na koszty są ogromnie trudne do urzeczywistnienia. Prelegent podał inny sposób, polegający na tem, że berlinki rzeczne są prze-

wożone na promach, w podobny sposób jak odbywa się transport po morzu pociągów. (Niemcy — Szwecja). Prom jest od tyłu otwarty, co umożliwia wpłynięcie berlinki do środka. Podwójne dno pozwala przez odciażenie wody na regulowanie zanurzenia promu. Berlinka dzięki temu mogłaby być załadowana przy ujściu Wisły i przywieziona do Gdyni. Użytkalibyśmy w ten sposób niezależność od Gdańska, naturalne ujście żegluga śródlądowej.

Stan zasiewów w Polsce.

W kwietniu stan zasiewów ozimych uległ polepszeniu dla pszenicy i rzepaku, pogorszeniu zaś dla żyta i jęczmienia. Stan zasiewów koniczyny pozostał bez zmiany. W marcu stan zasiewów pszenicy wyraża się stopniem 3,1 (4—dobry, 3—średni, 2—mierny), w kwietniu zaś — 3,2. Stan zasiewów żyta określał się w marcu stopniem — 3,1, w kwietniu — 3,0, jęczmienia w marcu stopniem — 3,2, w kwietniu — 3,1, rzepaku w marcu — 3,0, w kwietniu — 3,2, koniczyny w marcu i kwietniu — 3,1. Stan zasiewów jest gorszy niż w r. ub., kiedy w kwietniu określał się stopniem — 3,4, a jedynie dla koniczyny — 3,3. Najlepiej przedstawiały się w kwietniu r. b. zasiewy żyta — w wojew. wołyńskim i poznańskim (3,2), najgorzej w województwie łwowskim (2,4), zasiewy pszenicy — najlepiej w woj. wołyńskim (3,3), najgorzej w woj. nowogródzkim (2,7), zasiewy jęczmienia — najlepiej w wojew. wileńskim (3,7), najgorzej w wojew. pomorskim i tarnopolskim (2,8).

Polsko-francuski Związek inżynierów.

Zbliżenie polsko-francuskie zaznacza się coraz to więcej szeregiem objawów i manifestacji, które umacniają nas w przekonaniu, że nie jesteśmy odosobnieni. Takie poczucie łączności naszej z narodem, który zawsze przodował w życiu narodowym, kulturalno-społecznym, artystycznym itd., rozsiewając ziarna swego geniuszu po całym świecie, nie może się nie odbić na polskim życiu i naturalnie tylko w kierunku dodatnim. Społeczeństwo nasze już dobrze to zrozumiało, to też widzimy popęd naturalny naszych instytucyj i grup zawodowych do zrzeszenia się z odpowiednimi grupami i instytucjami francuskimi. A więc inżynierowie, lekarze, adwokaci, młodzież akademicka, handlowcy itd. utworzyli już związki polsko-francuskie, których zadaniem jest iść ręką w rękę dla umocowania się wzajemnego na polu niezależności politycznej i rozwoju wewnętrznych sił gospodarczo-społecznych.

Polsko-francuski Związek inżynierów liczy przeszło rok urzędowej egzystencji, chociaż teren do zorganizowania tego Związku był stopniowo przygotowany od lat kilku. Z inicjatywy potężnej francuskiej instytucji „Société des Ingénieurs Civils de France”, której siedziba jest w Pa-

ryżu, Związek polsko-francuski inżynierów powstał przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie (ul. Czackiego Nr. 3/5), dzięki osobistym zabiegom i energii trzech inżynierów polskich: inż. Władysława Kiślańskiego, inż. Stanisława Kunickiego i inż. Stanisława Zawadzkiego. Związek ten posiada 130 członków i rozwija swoją działalność. Biblioteka Związku otrzymuje z Paryża od „Société des Ingénieurs Civils de France” znakomicie opracowane biuletyny przedniejszych sił inżynierskich Francji, a na zebraniach swoich przy Stowarzyszeniu Techników w Warszawie członkowie polsko-francuskiego Związku inżynierów wygłaszają odczyty z różnych dziedzin inżynierji i gospodarki społecznej, zaznajamiając Francję ze stanem tych kwestyj w Polsce.

Na jednym z ostatnich zebrań Związku p. inżynier Stanisław Kunicki wygłosił referat o studjach rozwoju żelaznych mostów, a p. inż. Stanisław Zawadzki, który pracował w swoim fachu we Francji przeszło 15 lat, przedstawił przebieg budowy paryskiej podziemnej kolei elektrycznej, uzupełniając swój odczyt przezroczami.

Blizszych informacji o polsko-francuskim Związku inżynierów udziela p. sekretarz Stow. Techników (ul. Czackiego Nr. 3/5 w Warszawie) lub też p. inż. Stanisław Zawadzki od godz. 7 do 9 wiecz. we wtorki i soboty (sala Nr. I w tem samym Stowarzyszeniu, tel. 55-50).

Pretensje do amerykańskich Tow. ubezpieczeń.

Przed wojną na obszarach zaboru rosyjskiego rozwijały żywą działalność zakłady ubezpieczeń: „New - York” i „Equitable” — obecnie te towarzystwa posiadające znaczne zobowiązania wobec obywateli polskich odmawiają ubezpieczającym wypłaty sum należnych z tytułu zawartych przez nich umów ubezpieczenia na życie, opierając się na konfiskacie całego ich majątku w Rosji przez rząd sowiecowski.

Wobec takiego stanu rzezy wielu obywateli polskich powzięło zamiar dochodzenia swych pretensyj na dro-

dze prawa przed sądami amerykańskimi. W związku z tem Min. Skarbu (państwowy urząd kontroli ubezpieczeń) komunikuje, że w stanie New-York, gdzie są siedziby wymienionych zakładów, gubernator podpisał ustawę, stanowiącą, że, jeśli jakiegokolwiek powództwo, kontrskarga, odroczenie lub obrona oparta jest lub wynika z jakiegokolwiek umowy ubezpieczenia, sporządzonej lub zawartej przed dniem 7 listopada 1917 roku przez jakiegokolwiek Towarzystwo ubezpieczeń, zorganizowane zgodnie z ustawami jakiegokolwiek stanu ze Stanów Zjednoczonych i postanawiającej wyraźnie wypłatę w rublach rosyjskich, lub wypełnienie w całości, lub w części w granicach b. cesarstwa rosyjskiego, to taka akcja lub proces ma być wskutek żądania strony pozwanej wstrzymany wyrokiem tego sądu, w którym się akcja toczy, aż do chwili upływu okresu dni 30 od chwili uznania de jure rządu Rosji przez rząd Stanów Zjednoczonych. Dochodzenie zatem pretensyj do Towarzystwa „New-York” i „Equitable” z tytułu umów ubezpieczenia na życie, opiewających na ruble przed sądami stanu New-York, jest na razie bezcelowe.

Koncesja polska w Turcji.

Z Angory donoszą: Rada Ministrów tureckich przeprowadziła badania porównawcze ostatnich ofert, przedstawionych przez dwie rywalizujące grupy finansowe, szwajcarską i polską, ubiegające się o prawo eksploatacji i administracji tureckiego monopolu spirytusowego. W rezultacie długich narad Rada Ministrów postanowiła oddać eksploatację monopolu grupie polskiej. Grupa polska ustaliła sumę, mającą być wypłaconą natychmiast po podpisaniu kontraktu, na półtora miliona funt. tureckich, sumę zaś, mającą być wypłaconą w terminie 3-miesięcznym, na 40 mil. franków szwajcarskich, z czego 33 miliony bez procentu, reszta zaś z procentami po 8 od sta. Na zasadzie powyższej uchwały podpisano kontrakt pomiędzy tureckim ministrem finansów a przedstawicielami grupy polskiej oraz jednego z banków. Kontrakt obowiązuje na lat 25. W ten sposób są uwieńczonym pomyślnym rezultatem zabiegów przewodniczącego grupy, p. Dmochowski, przy wydatnym poparcie ze strony posła Rzeczypospolitej w Angorze, p. Badera.

Delegacja przemysłowców z Ameryki odwiedzi Europę.

W końcu czerwca przyjedzie do Europy delegacja związku amerykańskich przemysłowców tekstylnych, złożona z 250 osób. Delegacji towarzyszą również przedstawiciele największych firm importowych Stanów Zjednoczonych.

Zamiarem Amerykanów jest zbadanie warunków i sytuacji w jakiej się znajduje przemysł tekstylny w Europie, głównie zaś w Anglii, we Francji i w Niemczech.

KRONIKA AKCYJNA

POWIĘKSZAJĄCE KAPIT.

Warszawskie Towarzystwo Fabryk Metalowych i Emaljowanych „Wulkan” powiększono kapit. o zł. 513.000 czyli do zł. 2.565.000 — drogą przelania do kapitału zakład. sumy zł. 513.000 z kapitału renowacyjnego Spółki.

„Ganz” Zakłady Elektryczne i Mechaniczne w Polsce — powiększono kapit. zakładowy o zł. 34.000. — czyli do zł. 100.000. — drogą emisji złotej 340 szt. akcji po 100 zł. wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych.

Cena emisyjna określa się na zł. 100. **Towarzystwo Handlowo-Agenturowe** powiększyło kapitał o zł. 442.491,75 gr. drogą przeliczenia z kapitału zap. Spółki do zł. 500.000. — podzielonych na 50.000 szt. akcji po 10 zł. wart. nom.

Bank dla Handlu Zagranicznego powiększono kapitał o zł. 454.000. — czyli do zł. 625.000. — podzielonych na 25.000. — akcji po zł. 25 wart. nom.

Bank Handlowo-Przemysłowy w Włocławku podwyższa kapitał o zł. 400.000 czyli do zł. 500.000 przez wydanie 16.000 szt. akc. po 25 zł. nom. wart. Kurs emisyjny określa się na zł. 30.

Powszechny Zakład Budowl. „Pezet” podwyższono kapitał zakład. o zł. 50.000. — czyli do zł. 800.000.00 drogą II emisji złot. 2.000 szt. akc. po zł. 25.00 nom. wart.

Pierzeństwo do nabycia nowych akc. służy właścicielom akcji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych.

Cena emisyjna określa się na zł. 25.00.

Polski Przemysł Naftowy — powiększa kapitał zakład. o zł. 150.000 czyli do zł. 900.000 drogą II emisji złot. 5.000 szt. akc. na okaz. po zł. 30 wart. nom.

Cała emisja przeznaczona jest na uskutecznienie fuzji ze Sp. Akc. pod firmą „Rafineria Olejów Mineral. i Zakłady Chem.-Naftowe” „Kontakt”.

Cena emisyjna określa się na zł. 40.

Galicyska Karpacka Naft. Sp. Akc. dawn. Berghem i Mac Garvey — powiększono kapit. zakład. o zł. 28.620.000 czyli do zł. 38.220.000 drogą nowej emis. złot. 1.144.880 szt. akc. po 25 zł. wart. nom.

NOWOPOWSTAJĄCE.

Fabryka Czekolady „Emil Wedel i Syn”. Siedziba w Warszawie, Kapitał zakładowy wynosi zł. 1.000.000 podzielony na 2.000 akcji po 500 zł. wart. nom.

Założycielami Spółki są: Jan Wedel, Eleonora z Wedłów Whitehead, Zofia z Wedłów Żochowska.

Cie Internationale de Navigation Aeriene C. I. D. A. — Międzynarodowe Towarzystwo Żegluga Powietrznej — z siedzibą w Paryżu uzyskało zezwo-

lenie na działalność w Państwie Polskiem z siedzibą w Warszawie. Kapitał wynosi zł. 50.000. —

Fabryka Przędzy i Tkalnia Sztucznych „Chodaków” — Siedziba w Warszawie, Kapitał zakład. zł. 1.000.000. — podzielonych na 10.000 akc. po 100 zł. akcja.

Założycielami Spółki są: Inż. Józef Krzyżanowski, Dr. Józef Buzek, Inż. Antoni Kozierowski.

R Ó Ź N E.

Fabryka Maszyn Rzewuski i S-ka — kapitał zakład. określa się na 25.000. — zł. podzielonych na 2.500 akcji po 10 zł. wart. nom.

Tow. Budowy i Eksploatacji Gmachów w Kaliszu uchwaliło likwidację. Komisja Kikwidacyjna w Kaliszu Banku Ziemiańskim, wzywa wierzycieli do zgłaszania pretensyj.

Przetwórnia Wosku w Polsce S. A. przejęła majątek sp. z ogr. odp. „Erdal” z wszelkimi aktywami i pasywami.

„Olkuś” Fabr. Naczyń Emalj. — Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 2.016.000 podzielonych na 201.600 szt. akc. po 10 zł. wart. nom.

„Wolbrom” Fabryka Wyr. Gumowych. — Kapitał zakł. obecnie wynosi zł. 558.400 podzielonych 22.336 szt. akcji po 25 zł. wart. nom.

„Wola” Tow. Akc. Wyr. Bawełn. — Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 5.300.000, podzielonych na 2.000 akc. po 2.650 zł. nom. wart.

„Nieledeń” Cukrownia i Rafinerja kapitał zakładowy określa się na zł. 2.250.000, podzielonych na 150.000 akc. po 15 zł. wart. nom.

Tepege Tow. Przedsięb. Górnicz. — kapitał zakładowy wynosi zł. 3.000.000 podzielonych na 300.000 akcji po 10 zł. wart. nom.

Bank Międzynarodowy w Warszawie — kapitał zakładowy wynosi zł. 1.000.000 podzielony na 2.000 akcji po 500 zł. nom. wart.

Tow. Zakupów dla Przemysłu Graficznego. — Kapitał zakład. określa się na 24.000 zł. podzielonych na 2.000 szt. akc. po 12 zł. nom. wart.

Bank dla Spółdzielni. — Kapitał zakładowy wynosi obecnie zł. 500.000. — podzielonych na 5.000 akc. po 100 zł. wart. nom.

Tow. Akc. Fabr. ołówków „St. Majewski i S-ka”. — Kasa główna Tow. w Pruszkowie od godz. 9—2 oraz Bank Towarzystw Spółdzielczych w Warszawie wypłacają dywidendy za rok 1924 (kupon Nr. 4 w stosunku 1 zł. 40 gr. za jedną akcję).

Akcejonariusze, którzy przedpłaty nie podnieśli otrzymają od akcji po 2 zł. 10 gr. Akcje markowe nie przestemplowane na złote należy zgłosić do Banku Towarzystw Spółdzielczych do przestemplowania.

Tow. Kolei Fabryczno-Łódzkiej. Od dn. 29 maja r. b. wypłaca od godz. 11 do 1 po poł. w Warszawie, Królewska 35 dodatkowo po zł. 14.70 na akcję całkowitą za okazaniem akcji i kuponów Nr. 31 do 40.

Fryderyk Puls Sp. Akc. Kasa biura Zarządu w Warszawie, Wierzbowa 11 w godz. biurowych wypłaca dywidendę za 1925 r. w wysokości 5%.

L. Zieleniewski — od dnia 1 maja r. b. dywidendę po zł. 1.25 za kupon Nr. 10 za rok 1925 wypłacają L. Zieleniewski. — Kasa główna w Krakowie, Szewska 1 i oddziały w Sanoku i Lwowie, Warszawski Bank Dyskontowy i oddziały, Bank Gospodarstwa Krajowego i oddziały.

Bank Angielsko-Polski w Warszawie Krakowskie-Przedm. 47/49 wypłaca dywidendę za 1925 r. po 8 zł. od akcji V emisji.

Bank dla Handlu i Przemysłu w Warszawie — przedłużył termin subskrypcji na akcje XIII emisji do dnia 20 czerwca r. b.

Zapisy przyjmuje Centrala Banku w Warszawie, Traugutta 6/8, oraz wszystkie oddziały i agencje Banku w Warszawie w godz. biurowych.

Fabryka Cukru i Rafinerji „Michałów” zawiadamia, że akcje V-ej emisji od Nr. 725601 do Nr. 740600 wraz z kuponami od roku 1922/23 nie zostały przez Tow. Michałów wydane wskutek skradzenia tych akcji wraz z grzbiętami.

Śląski Bank Przemysłowy wzywa wierzycieli do zgłoszenia pretensyj pod adresem Sp. w Bielsku przy ul. Jagiellońskiej 10.

Akcyjna Spółka Przekazowa przystępując do likwidacji wzywa wierzycieli do zgłaszania swoich pretensyj Komisji Likwidacyjnej w Warszawie, Graniczna 4.

Bank Agrarny — Likwidator p. Piotr Zawadowicz w Poznaniu, Wyspiańskiego 15 wzywa wierzycieli do zgłaszania pretensyj.

Rolnik w Sierpcu w likwidacji. Komisja likwidacyjna w Sierpcu, ul. Płocka wzywa wierzycieli do zgłaszania swoich pretensyj.

Dom Zakupów Bławatników w Poznaniu wzywa wierzycieli z powodu likwidacji do zgłaszania swych pretensyj.

„Pac” w Wilnie. Komisja Likwidacyjna przy ul. Metropolitanej 5 wzywa wierzycieli do zgłaszania swych pretensyj w godz. biur. 10 — 11 rano.

Śląski Bank Przemysłowy wzywa wierzycieli z powodu likwidacji do zgłaszania swych pretensyj w Spółce w Bielsku, przy ul. Jagiellońskiej 10.

Przemysłowe Towarzystwo Przetworów Tłuszczowych „SATURNIA” Sp. Akc. w Warszawie.

Mieszkaniec Polski Zachodniej jest twardy i oporny. Konserwatystą jest nie tylko w polityce. Wie o tem dobrze osiadłe tutaj kupiectwo, jak również doświadczyli tego nasi dostawcy z pod byłych innych zaborów. Tembardziej podziwiać należy szybkie stosunkowo zaprowadzenie na terenie tutejszym fabrykatów Zakładów Przetworów Tłuszczowych „Saturnia” w Warszawie, a więc fabrykatów branży chemicznej, co do których z dawien dawna w Polsce Zachodniej dźwierzł prym doskonale zorganizowany przemysł chemiczny niemiecki.

Zdając sobie sprawę z ważności Kresów Zachodnich jako terenu zbytu dla swych fabrykatów, Towarzystwo „Saturnia” na Międzynarodowych Targach w Poznaniu wystąpiło ze szczególną okazałością. Ekspozycję swoje pomieściła „Saturnia” na pierwszym piętrze Pałacu Targowego w dwóch stoiskach, które wielkością i nadzwyczajnym smakiem urządzenia przewyższały wszelkie inne wystawy branży chemicznej. W pierwszym ze stoisk, z rzucającem się w oczy widocznym ogromnym kołem z jeleniem jako znakiem firmy, wystawione są mydła, a więc mydła standardowe, mydła eksportowe (Schicht Soap) oraz mydła tekstylne (marsyljskie) białe i zielone. Mydła domowe znane pod nazwą „Jeleń-Schicht” mają dziś sławę ustaloną. Wyrabiane z najlepszych gatunków tłuszczów roślinnych, jak olej kokosowy i palmowy wyborowej tylko jakości, dalej z najprzedniejszych gatunków tłuszczów zwierzęcych, posiadają do 75% kwasów tłuszczowych, podczas gdy inne t. zw. tanie mydła mają tylko ok. połowę tej zawartości. Stąd mydła „Saturni”, jakkolwiek w cenie nieco

droższe od innych mydeł, absolutnie biorąc, t. j. za uwzględnieniem skoncentrowanej wydajności i oszczędności w praniu, faktycznie są bardzo tanie. Do fabrykacji ich używa się tłuszczów rozszczepianych nowoczesną metodą Krebbitza. Ten sposób fabrykacji daje w rezultacie wody glicerynowe, t. zw. saponifikaty, z których otrzymuje się najlepsze gatunki gliceryny. Kwasy tłuszczowe osiągnięte z rozszczepiania są bardzo jasne i gatunkowo wysokowartościowe, co umożliwia wyrób mydeł o pierwszorzędnej stałej jakości. Będąc bardzo jasne, posiadają równocześnie wysoką właściwość pienienia a w użyciu wytwarzają delikatną emulsję, zdolną do usuwania brudu z tkanek białej bielizny. Po wypraniu takim mydłem osiąga się nieskazitelnie czystą białą, obdarzoną świeżym zapachem, jaki nie da się osiągnąć mydłem, wyrabianem w sposób prymitywny. Mydła tekstylne „Saturni” znajdują szerokie zastosowanie w przemyśle garbarskim, tekstylnym oraz przy fabrykacji sztucznego jedwabiu do apretury. Dawniej tego rodzaju mydła sprowadzaliśmy całkowicie z zagranicy, przeważnie z południowej Francji (Marsylja), dzisiaj całkowicie zapotrzebowanie w tej mierze pokryć może produkcja „Saturni”, która temsamem gospodarce krajowej ważne oddaje przysługi.

Gliceryna wyrabiana bywa w Zakładach „Saturni” w licznych gatunkach. Z tych gliceryna techniczna „Titan”, znowu w całym szeregu odmian, znajduje zastosowanie na cele przemysłu graficznego, tekstylnego, garbarskiego i innych. Specjalnie korzysta z tej gliceryny przemysł graficzny, do preparowania masy hekto-

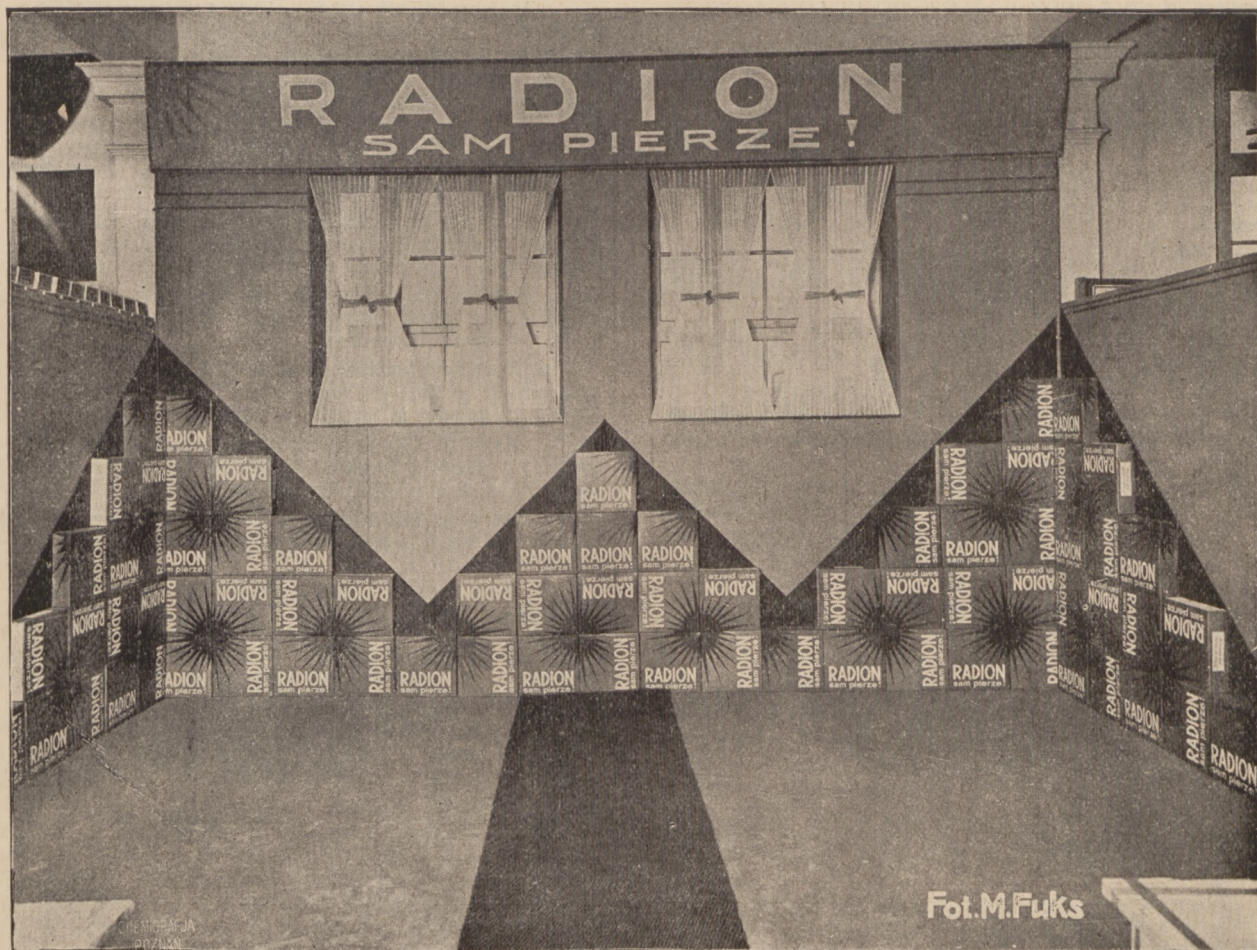
graficznej z żelatyny i gliceryny. Gliceryna czysta pod nazwą „Saturn” jest chemicznie czystą, zupełnie przezroczystą, o gęstości — zależnie od zapotrzebowania — 28 lub 30 Bė. Korzysta z niej przemysł spożywczy, gorzelnicy i farmaceutyczny, ostatni do wyrobów specyfików. Gliceryna medyczna służy do użytku zewnętrznego na recepty lekarskie. O wysokiej jej wartości świadczą chlubne orzeczenia organizacyj lekarskich, w tem Państwowego Instytutu Lekarskiego w Warszawie. Na wielką skalę wytwarza się dalej glicerynę dynamitową, i to wyłącznie ze saponifikatów, co umożliwia osiągnięcie zgęszczenia powyżej 99% czystej gliceryny z ciężarem gatunkowym 1,2625. Znajduje ona zastosowanie w armji oraz w górnictwie. Podkreślić należy tutaj szczegóły, że gliceryna, wyrabiana w niemieckich zakładach o światowej sławie, posiada według testu Nobla D 21 tylko 98% maksymalnej czystości gliceryny, odpowiadającej ciężarowi gatunkowemu tylko 1,258 do 1,260 czystej gliceryny. Nie dziwnego tedy, że niedawno temu jedno z największych przedsiębiorstw górniczo-przemysłowych na Górnym Śląsku, zastosowawszy po znacznym zrazu oporze poraz pierwszy glicerynę polską zakładów „Saturni”, wydało opinię, że ta o wiele jest lepszą od gliceryny pochodzenia niemieckiego. Wkońcu produkuje „Saturnia” glicerynę na cele chłodnicze, dostarczając ją Departamentowi Artylerji do chłodzenia szybkostrzelnych armat i karabinów maszynowych, oprócz tego używa się jej do chłodzenia kompresorów.

W ostatnim czasie poświęciły zakłady „Saturni” baczną uwagę fabrykacji proszków do prania. Środek ten, znany na Zachodzie Europy już od dość dawna, ma w Polsce ogromną przyszłość, chodzi tylko o to, aby na rynek rzucić fabrykaty istotnie dobre. Wszelkie gwarancje pod tym względem daje znany proszek Radion, który w Polsce stał się prawie synonimem proszku do prania. Przedstawia on preparat, przy którym zastosowano wszelkie zdobycze chemji środków bielących. Zanim ukazał się w handlu, poczyniono z nim cały szereg

prób w laboratorjach oraz bardzo liczne próby praktyczne. Próby te stwierdziły działanie Radionu na tkanki bielizny bez jakiegokolwiek skutków ujemnych, m. i. bez wytwarzania się oxcellulozy, która powoduje kruszenie tkanki. Radion działa rozpuszczająco na brud osadzony między tkankami, równocześnie zaś, dzięki zawartości wysokogatunkowego mydła, brud ten zmydla. Proces ten z wielkim powodzeniem zastępuje dawniejsze tarcie bielizny ręcznie lub przy pomocy tarki blaszanej czy drewnianej, które właśnie jest powodem szybkiego zniszczenia bielizny. Zawarty w Radionie środek bielący, pod wpływem zwiększonej temperatury w roztworze wodnym, rozkłada się, wytwarzając wolny tlen, który w sposób naturalny bieli bieliznę. Zasada bielienia nie różni się tutaj niczem od wybielania płótna samodzielnego wodą źródlaną przy pełnem działaniu słońca, gdzie jego promienie ciepłe rozkładają wodę źródlaną na wodór i tlen, który znów działa bieląco na bieliznę. Naturalną tę, choć bardzo znużną operację, którą każdy z nas już zapewne na wsi i t. d. obserwował, zastępuje najzupełniej samopiorący Radion.

Spółka Akc. „Saturnia” jest dzisiaj największym i pod względem technicznym najlepiej wyposażonym przedsiębiorstwem przemysłu tłuszczowego w całej Rzeczypospolitej. Wytrawne kierownictwo kupieckie i sprężysta organizacja, poparta przez pomyslową i zręczną reklamę, zapewniają szybki zbyt i natychmiastową dostawę, przez co towar stale jest świeży.

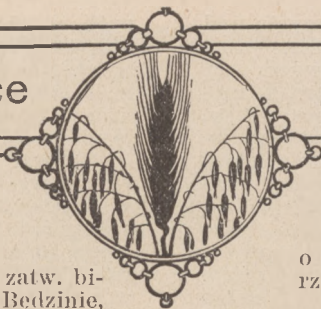
Słyszy się czasami o szkodliwych jakoby skutkach prania Radionem. Mamy wtenczas do czynienia albo z machinacjami nieuczciwej konkurencji, nie wahającej się częstokroć przed sprzedażą środków podrabianych, albo też z niewłaściwym sposobem użycia proszku. Kto przestrzega przepisu użycia Radionu, wydrukowanego najszczegółowiej na opakowaniach i t. d., nigdy skarżyć się nie będzie na jakiegokolwiek niepomyślny wyniki. Pod tym względem firma „Saturnia” przejmuje wszelkie gwarancje.

Fot. M. Fuks

Sp. Akc. zwołujące

zebrania ogólne.

1 czerwca.

Fabryka Śrub „*Bracia Szajn*” — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 6 wiecz. w biurze Zarządu w Będzinie, przy ul. Małachowskiego 29.

Tow. Akc. „*Drzewo*” — zwyczaj. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. o godz. 3 po poł. w sali posiedzeń Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredyt. w Poznaniu, przy ul. Wjazdowej 11.

2 czerwca.

Karolewska Manufaktura Karol Krontug i S-ka — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 17 w lokalu własnym w Łodzi, przy ul. 6 Sierpnia 5.

Bydgoska Fabryka Maszyn — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 1 po poł. w lokalu Spółki w Bydgoszczy, Generała Bema 10.

Zakłady Przemysłu Włókienniczego C. G. Schön w Sosnowcu — nadzwyczaj. o godz. 11 w biurze Zarządu w Sosnowcu.

Karbid Wielkopolski — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w sali posiedzeń Banku M. Stadthagen w Bydgoszczy, Jagiellońska.

Warszawska Fabryka Guzików — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Radzymińskiej 7.

3 czerwca.

Północne Tow. Transportowe i Ekspedyc. — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w biurze Zarządu w Warszawie, Widok 6.

Zakłady Przemysłowe „*Strzemieszycze*” — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Żabia 3.

4 czerwca.

F. Wilhelm Schweickert — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu własnym w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 147.

Polskie Zakłady Chemiczne „*Nitrat*” — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Banku Przemysłowego w Warszawie, Wierzbowa 11.

Dom Handlowy I. Cwejko — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Bieleńska 23.

Warszawska Warrantowa Sp. Akc. — zwyczaj. o godz. 6 wiecz. w lokalu Zarządu w Warszawie, Moniuszki 3.

Towarzystwo dla Handlu Tytoniem — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu własnym w Warszawie, Marszałkowska 134.

Tow. Akc. Częstochowskiej Fabryki Guzików — o zatw. bilansu o godz. 11 rano w biurze Zarządu w Częstochowie.

Tow. Handl. Przemysł. „*Pacific*” — zwyczaj. o podwyższ. kapit. o godz. 6 po poł. w siedzibie Spółki w Warszawie, Al. Jerozolimskie 25.

5 czerwca.

Górnośląski Przemysł Drzewny Silva Montana — zwyczaj. o likwidacji Spółki o godz. 17 w Krakowie, przy pl. Matejki 6.

„*Tkanina*” Sp. Akc. — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Stow. Kupeców Polskich w Warszawie, Szkolna 10.

Powszechny Bank Depozytowy — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Długa 48.

Międzynarodowa Wymiana Towarów „*Iwa*” — zwyczaj. o zatw. bilansu w lokalu Powszechnego Banku kredytowego w Warszawie, Marszałkowska 149.

Fabryka Cykorji „*Ferd. Böhm i C-o*” — nadzwyczaj. o zatw. bilansu i określenie kapit. o godz. 4 po poł. w biurze fabrycz. w Włocławku, Toruńska 2.

Wolny Dom Składowy — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w sali Polskiego Tow. Handlowego w Krakowie, przy ul. Sławkowskiej 1.

6 czerwca.

Zakłady Przemysłu Drzewnego i Chem. Drzewn. „*Karpina*” — zwyczaj. o zatw. bilansu i podwyższenie kapit. o godz. 11½ rano w Warszawie, Marszałkowska Nr. 140 m. 11.

7 czerwca.

Gnaszyńskie Zakłady Ceramiczne — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w siedzibie Zarządu w Gnaszynie.

Gnaszyńska Manufaktura w Gnaszynie — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 10 rano w siedzibie Zarządu w Gnaszynie.

Polscy Zjednoczeni Przemysłowcy Garbarze — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 3½ po poł. w biurze Zarządu w Warszawie, Dzika 57.

8 czerwca.

„*Lignoza*” — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w sali posiedzeń Katowickiej Sp. Akc. dla Górnictwa i Hutnictwa w Katowicach, Zamkowa 12.

Poznański Bank Ziemian — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w sali posiedzeń w Poznaniu, Podgórna 10.

Drukarnia Bydgoska — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w salce filji Dziennika Bydgoskiego w Bydgoszczy, Dworcowa 3.

Zakłady Ceramiczne „*Ostrzeszów*” — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w lokalu Centrali Banku Przemysłowców w Poznaniu, ul. Mielżyńskiego 7.

Zakłady Elektrotechniczne Inż. Kazimierz Patzer — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 7 wiecz. w lokalu Zarządu w Warszawie, Al. Jerozolimskie 9.

Bawełn. Manufakt. „*August Schmelzer*” — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu biura Zarządu w Warszawie.

9 czerwca.

Drukarnia Katolicka — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Sp. w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 24.

Wytwórnia Sygnałów i Urządzeń Kolej. — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 12 rano w lokalu Tow. Kontynen. dla handlu żelaz. „*Korn i S-ka*” w Krakowie przy ul. An. Potockiego 8.

Motory „*Deutz*” — zwyczaj. o likwidacji Sp. o godz. 6 wiecz. we Lwowie, Romanowicza 1, w lokalu firmy.

„*Żelazo i Stal*” Tow. Akc. — zwyczaj. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w Krakowie, w lokalu Tow. Kontynen. dla handl. żelaz. „*Korn i S-ka*”, przy ul. An. Potockiego 8.

10 czerwca.

Fabryka Konserw Mięsnych — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 15 w sali posiedzeń w Banku M. Stadthagen w Bydgoszczy, Jagiellońska 64.

Hotel Europejski — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Krak. Przedmieście 13.

Zakłady Przemysłowe „Elyl” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Hortensja 6.

„Przyszłość” Tow. Ubezpieczeń — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 ½ po poł. w biurze Tow. w Warszawie, Zórawia 42.

Tow. Bezimienne Kopalń Węgla „Czeladź” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 10 ½ rano w sali Inżynierów Cywilnych w Paryżu, ul. Blanche 19.

Fabryka Portland Cementu „Łazy” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, Przeskok 4.

Związek Ubezpieczeniowy Przemysłowców Polskich — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 1 po poł. w lokalu Tow. w Warszawie, Miodowa 8.

Zjednoczone Ziemiańskie Mleczarnie Parowe — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 1 po poł. w lokalu własnym w Warszawie, Ceglana 14.

11 czerwca.

Sp. Akc. „Płótno” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 17 w lokalu Spółki we Lwowie, Grodecka 95.

Tow. Akc. „Promień” Fabryka Zapalek i Urządzeń Biurowych — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w Warszawie przy ul. Brackiej 23, w lokalu Firmy Zjedn. Polskie Fabryki Zapalek „Bloniec”, „Mszezonów” i „B-cia Stabrowscy”.

Częstochowskie Zakłady Wyr. Włók. „Stradom” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 ½ po poł. w biurze Zarządu w Warszawie, Ś-to Krzyska 25.

Polskie Zakłady Chemiczne „Nitrat” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Banku Przemysł. Warsz. w Warszawie, Wierzbowa 11.

12 czerwca.

Tow. Reasekurac. „Warta” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu Polskiej Dyrekcji Ubezpiecz. w Warszawie, Al. Jerozolimskie 41.

Szmechel i Rozner — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w lokalu własnym w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 100.

Częstochowska Fabryka Papieru Kolor. i Tapet. — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w biurze Zarządu Tow. w Częstochowie, Fabryczna 12.

Pabjanicka Fabryka Wyr. Bawełn. Krusche i Ender — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu Tow. w Pabjanicach, ul. Zamkowa 3.

Bank Osadniczy — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w sali Patronatu Związku Spółdzielni w Poznaniu, pl. Wolności 18.

Garbarnie Parowe „W. Sawicki i S-ka” w Opalenicy — zwycz. o zatw. bilansu i likwidacji Sp. o godz. 1 po poł. w Poznaniu, w lokalu Zjedn. Zawod. Polsk. przy ul. Działyńskich 3.

Tow. Akc. Wyr. Bawełn. „Wola” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł., w lokalu Zarządu w Warszawie, przy ul. Bema 70.

„Azol” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w Banku Gospodarstwa Krajowego w Jaworznie.

Tow. Akc. „Juta” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w lokalu Tow. w Poznaniu, Fredry 1.

Hawt — nadzwycz. o godz. 6 wiecz. w lokalu Spółki w Warszawie, Ogrodowa 29.

Fabr. Wyr. Papier. „Fapa” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w sali obrad Ziemskiego Banku Kredytowego we Lwowie, Jagiellońska 2.

Józef Wdowiński — Tow. Handl.-Przemysł. — zwycz. o zatw. bilansu i powiększenie kapit. zakład. o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu w Tow. w Warszawie, Sienka Nr. 11.

13 czerwca.

Fabryka Maszyn B-cia Kanczewscy — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 15 w lokalu Spółki w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 51/53.

Zakłady Przemysłu Szklanego — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 10 ½ rano w biurze Sp. w Krakowie, Kapucyńska 7.

14 czerwca.

Bracia Jabłkowscy — zwycz. o godz. 3 po poł. w lokalu Stow. Kupeców Polskich w Warszawie, Szkolna 10.

Bank Zachodni — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w Banku w Warszawie, Fredry 6.

„Ignis” — zwycz. powtórne o godz. 19 w lokalu firmy w Warszawie, Krak. Przedm. 7/9.

Związkowa Centrala Maszyn — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w sali posiedzeń Banku Zw. Sp. Zarobk. w Poznaniu, pl. Wolności 15.

Zamkowe Zakłady Przemysłowe — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 10 rano w lokalu Ed. Langner i Sp. w Warszawie, Zielna 24.

15 czerwca.

Kolej Lokalna Lwów—Stojanów — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w lokalu biura Zarządu Małopolskich Kolei lokalnych w gmachu Dyrekcji Kolei Państw. we Lwowie, pok. 453.

Vacuum Oil Company — zwycz. o zatw. bilansu i ustalenie wysokości kapit. o godz. 4 po poł. w biurze Spółki w Czechowicach.

Haberbusch i Schile — zwycz. o godz. 5 po poł. w biurze Zarządu w Warszawie, Krochmalna 59.

Kujawska Fabryka Maszyn i Odlewnia — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 2 po poł. w Włocławku, w Banku Kujawskim.

Gampe i Albrecht — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w mieszk. Prezesa Zarządu p. A. Daube w Łodzi, Al. Kościuszki 69.

Tow. Akc. Warszawskich Dróg Żelaznych Dojazdowych — nadzwycz. powtórne o godz. 7 ½ wiecz. w lokalu Zarządu Tow. Warszawie, Marszałkowska 9.

16 czerwca.

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 w sali posiedzeń w dawn. Hotelu Rzymskim w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 22.

Zakłady Przemysłowe „Weber. Dühne S-ka” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 7 wiecz. w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, Żytnia 23.

Towarzystwo Wydawnicze — zwycz. o godz. 7 ½ wiecz. w lokalu Zarządu w Warszawie, Mazowiecka 12.

17 czerwca.

Śląski Bank Eskontowy — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w sali posiedzeń Banku w Bielsku, przy ul. Kaz. Wielkiego 2.

Polskie Towarzystwo Radiotechniczne P. T. R. — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 ½ po poł. w lokalu Spółki w Warszawie, Narbutta 29.

Fabryka Chemiczna i Huta Szklana Kijewski, Scholtze i S-ka — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Stow. Kupeców Polskich w Warszawie, Szkolna 10.

Browar Parowy „Wiktoria” — nadzwycz. o godz. 3 po poł. i zwycz. o godz. 4 po poł. w biurze adw. Dr. M. Rischtera w Przemyśle, ul. Franciszkańska 22.

18 czerwca.

Tomasz. Fabr. Sukna „O. Bornsstein“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu w Tomaszowie Mazowieckim, przy ul. Warszawskiej 8.

Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi — zwycz. o zatw. bilansu i ustalenie wysokości kapit. o godz. 7 wiecz. w lokalu własnym w Warszawie, Traugutta 4.

„Górnospirt“ — nadzwycz. sprawozdawcze o likwidacji o godz. 4 po poł. w sali posiedzeń Banku Śląskiego w Katowicach, 3 Maja 9.

Krakowskie Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 10 rano w gmachu Tow. w Krakowie, ul. Basztowa 8.

Śląskie Kopalnie i Cynkownie — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 w Katowicach, przy ul. Warszawskiej 31.

Syndykat Rolniczy Warszawski — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11½ rano w sali Centralnego Tol. Rolniczego w Warszawie, Kopernika 30.

19 czerwca.

Fabr. Wyr. Metal. I. M. Proszower — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Sp. w Warszawie, Al. Jerozolimskie 25 m. 3.

Bazar Poznański — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w Poznaniu w Bazarze.

Ś-to-Jerskie Zakłady Przemysłowo-Handl. — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w lokalu Zarządu, przy ul. Ś-to-Jerskiej 10.

J. John — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu Tow. w Łodzi, Piotrkowska 217.

Związek Nadsluczańskich Przemysłowców Leśnych — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 wiecz. w siedzibie Spółki w Warszawie, Sienna 11.

Tow. Akc. H. Cegelski — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w sali posiedzeń Banku Związku Spółek Zarobk. w Poznaniu, pl. Wolności 15.

Goniec Śląski — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 16 w gmachu własnym w Katowicach, przy ul. Warszawskiej 58.

Bank M. Stadthagen — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. o godz. 11 rano w sali posiedzeń Banku w Bydgoszczy, Jagiellońska 64.

Polskie Tow. Akumulatorowe — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w sali posiedzeń Polskiego Banku Przemysłowego we Lwowie, 3 Maja 9.

Stowarzyszenie Rolniczo-Handlowe w Radomsku — zwycz. o zatw. bilansu i powiększenie kapit. zakład. o godz. 2 po poł. w gmachu własnym w Radomsku, Kaliska 12.

Zakłady Przemysłowe „Strzemieszyce“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Żabia 3.

20 czerwca.

Zakłady Przemysłowe „Gospodarz“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 3 po poł. w lokalu Banku Spółdzielczego w Sieradzu.

Tow. Akc. Pneumatyk — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 1 po poł. w gmachu fabryki Tow. w Poznaniu, Sołacz, Droga Urbanowska 1.

Bank Handlowy — zwycz. powtórne o godz. 4½ po poł. w gmachu Banku w Warszawie, Traugutta 7/9.

„Szkołnica“ Wytwórn. i Hurt. przyborów piśmien. — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 10 rano w lokalu własnym w Krakowie, Rynek Główny 29.

21 czerwca.

Tow. Akc. Manufaktury Wełn. Karol Bemich w Łodzi — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu w Łodzi, Łąkowa 11.

„Ostrówek“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w biurze Zarządu w Ostrówku.

Polsko-Belgijskie Tow. dla Impregnacji Drzewa i Polski Krezonaf — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, Królewska 5.

Teodor Steigert — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. zakład. o godz. 3 po poł. w lokalu Zarządu Tow. w Łodzi, Piotrkowska 90.

Tow. Ubezpieczeń „Wilja“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 18 w lokalu Wileńskiego Prywatnego Banku Handlowego w Wilnie, Mickiewicza 8.

Wapniarnia Miasteczko — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. o godz. 5 po poł. w sali posiedzeń w gmachu Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu, Mickiewicza 33.

22 czerwca.

Fabryka Garbarska Temler i Szwede — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w biurze Zarządu w Warszawie, Okopowa 78.

Polska Foresta — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. o godz. 4 po poł. we Lwowie, Kopernika 21.

Fabr. Narzędzi Chirurgicznych „Alfons Mann“ — zwycz. powtórne o godz. 18 w lokalu Banku Ziemiańskiego w Warszawie, Kredytowa 1.

Tow. dla Przemysł. i Handl. Włók. I. A. Grosłajt — zwycz. o zatw. bilansu i powiększ. kapit. zakład. o godz. 4 po poł. w biurze Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 211.

Pabjanickie Tow. Akc. Przemysłu Chemicz. — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w biurze firmy w Pabjanicach, przy ul. Piłsudskiego 5.

Emil Eiserti Schweikert — Fabr. Koronek i Wstążek — zwycz. powt. o godz. 4 po poł. w Łodzi.

23 czerwca.

Tow. Ubezp. „Snop“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w lokalu Tow. w Warszawie, Traugutta 3.

Górnośląskie Tow. Budowlane — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w biurze Spółki w Hajdukach Wielkich, Długa 53.

Orthwein, Karasiński i S-ka — zwycz. zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Banku Zjedn. Ziem Polskich w Warszawie, pl. Napoleona 7.

Polsko-Belgijskie Tow. Mechan. Fabrykacji Szkła — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. o godz. 5 po poł. w Warszawie, Natolińska 5.

Spółka Pedagogiczna — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu „Boulevard“ w Poznaniu przy Pl. Nowomiejskim.

24 czerwca.

Zakłady Gónicze „Poręba“ — zwycz. o zatw. bilansu, powiększenie kapit. o biurze Tow. w Porębie, pow. będzińskiego.

Tow. Schlösserowskiej Przędzalni Bawełny i Tkalni w Ozorkowie — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 3 po poł. w lokalu Tow. w Łodzi, Piotrkowska 151.

Browar Związkowy — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższenie kapit. o godz. 12 w poł. w lokalu własnym w Warszawie, Grzybowska 65.

Kontrakt-Rafinerja Olejów Mineral. i Zakł. Chemiczn.-Haftowe — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w lokalu Polskiego Przemysłu Naftowego w Warszawie, Wiejska 16.

Sp. Akc. Eksploatacji Soli Potasowych — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w sali Banku Gospodarstwa Krajowego oddz. we Lwowie, Kościuszki.

„Bonariva“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w sali posiedzeń Banku Unji w Polsce we Lwowie, przy ul. Kilińskiego 3.

Bank Unji w Polsce—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 $\frac{1}{2}$ w poł. w sali posiedzeń Banku we Lwowie, Kilińskiego 3.

Towarzystwo Asekuracyjne i Reasekur. „Vesta“ — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. o godz. 5 po poł. w salce posiedzeń „Vesty” w Poznaniu, przy ul. Św. Marcina 61.

Schleische Kleinbahn w Katowicach — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w gmachu Spółki w Katowicach, pl. Wolności 16.

25 czerwca.

Syndykat Rolniczy Kaliski—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Związku Ziemian w Kaliszu Stary Rynek 23.

Fabryka Przedtworów Chemicznych „Rędziny“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w Warszawie, w lokalu Stow. Techników, Czackiego 3/5.

Polski Przemysł Naftowy — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w lokalu Sp. w Warszawie, Wiejska 16.

Bank Budowlany — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w sali posiedzeń Banku w Warszawie, Czackiego 21/23/25.

Powszechn. Tow. Ubezpieczeń „Wistula“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w lokalu Tow. w Tezewie, Kopernika 9.

Zakł. Artystyczne Polskiego Przemysłu Drzewnego „Dymmek“ — zwycz. o zatw. bilansu i powiększenie kapit. zakład. o godz. 7 $\frac{1}{2}$ wiecz. w lokalu Zarządu w Warszawie, Królewska 9.

Dziewulski i Lange—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w biurze Zarządu w Warszawie, Rysia 1.

Krakowska Spółka Wydawnicza — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w lokalu w Krakowie, przy ul. Św. Filipa 25.

Powszechny Bank Związkowy—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Banku we Lwowie, przy ul. Smolki 5.

„Orzeł“ Polski Przemysł Obuwniczy — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 18 w biurze Spółki w Krakowie, przy ul. Librowczyzna 3.

Konfekcja Damska Tow. Akc. — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Tow. w Poznaniu, Wielka 27/9.

„Vesta“—Tow. Wzajemnych Ubezp. od ognia i grabodzieja — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w Biłjotece Uniwersyteckiej w Poznaniu, Fr. Ratajczaka 4/6.

Gazownia Górnośląska — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w biurze p. notariusza Dr. Ogórka w Katowicach, Dyrekeyjna 4.

Tow. Akc. „Tri“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w gmachu Banku Zw. Spół. Zarobk. w Poznaniu, przy pl. Wolności 15.

Fabryka Wyr. Bawełnianych Franciszszek Ramisch—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w biurze Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 140.

Dom Handlowy St. Matłowski i S-ka — zwycz. o zatw. bilansu i uzupełnienie kapit. zakład. o godz. 4 w lokalu Tow. w Warszawie, Towarowa 46.

26 czerwca.

Przemysł Metalowy „Granat“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w biurze Zarządu w Warszawie, Miodowa 5.

Tow. Bud. Motor. „Austro-Daimler“—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Tow. w Warszawie, przy ul. Wierzbowej 6.

Tow. Ubezpieczeń „Omnium“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 1 po poł. w lokalu Spółki w Warszawie, Warecka 1.

Fabryka Maszyn M. Wolski i S-ka w Lublinie — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Spółki w Lublinie, przy ul. Foksal 16.

Fabr. Wyr. Sukien. „Z. Bornstein“—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w lokalu biura Sp. w Tomaszowie Maz.

Zjedn. Zakład Wapienne „Wapnorud“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Trębacka 15.

Polskie Tow. dla Handlu Węgłem „Węglblok“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w Warszawie w lokalu Sp. przy ul. Odynackiej 11.

„Spedom“ Zjedn. Ekspedyc. Domy Handl.—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w siedzibie Zarządu Spółki w Warszawie, Chmielna 20.

Fabryka Narzędzi „Hydropol“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 2 po poł. w lokalu fabryki Spółki we Lwowie, Lwowskich Dzieci 56.

Wełna Poznańska—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 2 po poł. w lokalu fabrycz. w Główniej (Poznań Wschod.).

Ferdynand Bohm — nadzwycz. o zatw. bilansu i określenie kapit. zakład. o godz. 4 po poł. w biurze fabryki w Włocławku.

„Gastronomija“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 10 rano w sali „Belweder” w Poznaniu, ul. Głogowska 42.

Jakób Hirszberg i Wilezyński—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 $\frac{1}{2}$ po poł. w lokalu Zarządu w Łodzi, Tad. Kościuszki 23/25.

Bank Ziemi Polskiej w Lublinie — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 2 po poł. w lokalu Oddz. Banku Handl. w Warszawie oddz. w Lublinie, przy ul. Kapucyńskiej 3.

A. Piasecki—Fabryka Czekolady — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w Krakowie w biurze fabryki przy ul. Wrocławskiej 17.

Kujawska Spółka Drzewna — zwycz. o godz. 4 po poł. w lokalu Spółki w Inowrocławiu, ul. Pokoska 1.

Polskie Towarzystwo Budowlane — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w biurze Zarządu Spółki we Lwowie, Kościuszki 6.

B-cia Jabkłowscy — Wileński Dom Towar.-Przemysł.—zwycz. o godz. 11 rano w domu własnym w Wilnie, Mickiewicza 18.

Sp. Akc. „Świt“—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w małej sali Domu Narodowego w Cieszynie.

Kolej Lokalna Kraków — Kocmyrzów — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w Krakowie w biurze Tow. przy ul. Florjańskiej 18.

27 czerwca.

Karpackie Towarzystwo Leśne—zwycz. o zatw. bilansu i określenie kapit. o godz. 4 po poł. w lokalu Spółki w Krakowie, Basztowa 23.

28 czerwca.

Sp. Garbarska „Nowość“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Spółki w Radomiu.

Tow. Handl. „Reim“—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w Banku Związku Spół. Zarobk. w Krakowie, Rynek Główny.

„Edeka“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 8 wiecz. w Domu Związkowym w Katowicach, Mickiewicza 8.

Stow. Rolniczo-Płockie — zwycz. o godz. 3 po poł. w lokalu Okręg. Tow. Roln. w Płocku.

Teatr Polski — w Ogrodzie Potockiego w Poznaniu — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w sali posiedzeń Banku Zw. Spół. Zarob. w Poznaniu, Plac Wolności 15.

Bank Bydgoski w Bydgoszczy — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższenie kapit. o godz. 10 rano w sali posiedzeń Banku w Bydgoszczy, ul. Mostowa 6.

Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne Ludwik Spiess i Syn — zwycz. powtórne o godz. 5 po poł. w sprawie zatwierdzenia bilansu i określenia dywidendy.

Herman Faust i S-ka (przemysł włók.) — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w siedzibie firmy w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 67.

S. H. Cytron w Supraślu — zwycz. o zatw. bilansu i powiększ. kapit. o godz. 5 po poł w lokalu Zarządu w Supraślu, kupiecka 35.

Sp. Akc. dla Przemysł. i Handlu „Polon“ zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 wiecz. w lokalu Spółki w Łodzi, przy ul. Cegielnianej 39.

Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 2 po poł w sali Rady Zarządzającej w Warszawie przy ul. Jasnej 4.

Fabryka wyr. Szamotowych i Fajansowych zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w kancelarii adw. Dr. Merza w Krakowie, przy ul. Starowiślniej 1.

Dębienko — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w salce Centrali Banku Przemysł. w Poznaniu.

Spadkobiercy Juljusza Jarischa Fabr. Śrub i Wyr. Tłoczon. Sp. Akc.—nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu Spółki w Łodzi, przy ul. Wodnej 11/12.

29 czerwca.

Schenider i Zimmer w Lesznie — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 w lokalu Tow. w Lesznie, Dworcowa 42/46.

Towarzystwo Elektryczności w Warszawie zwycz. o zatw. bilansu o godz. 10½ rano w siedzibie Spółki w Paryżu, ul. Caumartin 60.

30 czerwca.

Fabryka Portland Cementu „Klucze” — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w biurze Zarządu w Kluczach, pow. Olkuskiego.

Franco - Polskie Towarzystwo Górnicze — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w Mysłowicach, Krakowska 20.

Fabryka Gazomierzy i Aparatów „Gazomierz” — zwycz. o zatw. bilansu i powiększenie kapitału o godz. 18 lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, Piękna 21 m. 8.

Rektyfikacja w Kutnie — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w siedzibie Spółki w Warszawie Wspólna 3.

Sp. Ak. „Gźichów“ — zwycz. o godz. 17 w lokalu Zarządu w Warszawie, Jerozolimska 32 m. 9.

Kolej Lokalna Tarnów — Szczecin — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 16 po poł w lokalu Biura Zarządów Małop. Kolei Lokalnych w gmachu Dyrekcji Kolei Państw. we Lwowie pok. 453.

Huta Szklana „Dąbrona“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w lokalu Banku Zachodniego w Warszawie, Fredry 6.

Żbikowskie Zakłady Stalowe „Hossyb“ zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Spółki w Warszawie, Jerozolimska 45.

Polskie Towarzystwo Naftowe „Mazut“ zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł w siedzibie Zarządu Spółki w Warszawie, Szkolna 2.

Tow. Akc. Wydawn. „Świat“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł w lokalu Zarządu w Warszawie, Szpitalna 12.

Poznańska Spółka Drzewna — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w sali Banku Zw. Spół. Zarobk. w Poznaniu, pl. Wolności 15.

Zakłady Mechaniczne „Lilpop, Rau i Loewenstein“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w gmachu Stow. Techników przy ul. Czackiego 3.

Elektryczne Koleje Dojazdowe — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w Warszawie, w lokalu Spółki Akcyjnej „Siła i Światło“ przy ulicy Marszałkowskiej 94.

Kolej Elektryczna Warszawa-Młociny-Modlin — zw. o zatw. bilansu o godz. 1 po poł. w Warszawie, w lokalu Spółki Akcyjnej „Siła i Światło“ przy ulicy Marszałkowskiej 94.

Fabryka Konserw Zygmunta Ruckera — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 13 w lokalu fabrycz. we Lwowie, przy ul. Żółkiewskiej 173.

Przemysł Chemiczny „Światło“ — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. o godz. 17 w lokalu firmy w Bielsku, Piłsudskiego 25.

„Przemysł i Eksport Leśny“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w lokalu Spółki przy ul. Piękniej 13.

„Perun“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 14½ w Paryżu w sali Inż. Cywil. przy ul. Blanche 19.

Syndykat Rolniczy w Hrubieszowie — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w domu własnym w Hrubieszowie.

Papiernia Soczewka — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 1 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Kredytowa 4.

Elektrownia Okręgowa w Pruszkowie — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 10 rano w lokalu Sp. Akc. „Siła i Światło“ w Warszawie, Marszałkowska 94.

Związek Ubezpieczeniowy Przemysłowców Polskich — zwycz. o godz. 5 po poł. w lokalu Tow. w Warszawie, przy ul. Miodowej 8.

1 lipca.

Fabryka Maszyn i Odlewnia „Lóćwek“ — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. o godz. 4 po poł. w lokalu firmy „Zaborowski i S-ka w Warszawie, Trębacka 10.

„Tehate“ Tow. dla Handlu, Przemysłu i Rolnictwa — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w Warszawie, w lokalu Spółki przy ul. Krak.-Przedm. 5.

2 lipca.

Zaborowski i S-ka — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w biurze Zarządu w Warszawie, Trębacka 10.

Elektrownia Zgierska — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 10 rano w lokalu Banku Przemysłowców Zierskich w Zgierzu, przy Rynku Kilińskiego.

Towarzystwo Kredytowe Przemysłu Polskiego — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 17 w lokalu Tow. w Warszawie, Jasna 1.

Polskie Tow. Asekur. i Reasekur. „Patria“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 3 po poł. w sali w Warsz. Tow. Ubezp. w Warszawie, Jasna 4.

3 lipca.

W. Korzeniowski — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w biurze Tow. w Grudziądzu, Rynek 22/24.

S. Rosenblatt w Łodzi — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu Spółki w Łodzi, przy ul. Karola 36.

SAMUEL LIS
5ta JERSKA 32, TEL. 210-85

LINOLEUM
PALTA
NIEPRZENIKALNE
CHODNIKI
KOKOSOWE.

CERATA
POKRYCIA
MEBLOWE
MATERIAŁY
GUMOWE.

Walne zgromadzenie członków Giełdy Zbożowo-Towar.

W dniu 2 czerwca r. b. odbyło się w sali Giełdy pod przewodnictwem Prezesa Z. Chrzastowskiego doroczne walne Zgromadzenie członków Giełdy Zbożowo-Towarowej w Warszawie.

Według złożonego sprawozdania, rok sprawozdawczy do pomyslnych dla rozwoju Giełdy zaliczony być nie może. Przeciwnie, wykazuje on objawy osłabienia i zaniku funkcji tej ważnej instytucji gospodarczej.

W pierwszych dniach stycznia 1925 r. członków Giełdy było 103, w ostatnich dniach grudnia tegoż roku było już tylko 89 członków, gdyż w ciągu roku ubyło 32 członków, przybyło zaś 18.

Zebrań giełdowych odbyło się 196, na których zawarto 1.873 tranzakcje. Ogólny obrót wyniósł 46.443 ton, wartości zł. 11.778.091.

W roku 1922 ogólny obrót wynosił 59.959 ton, w roku 1923 72.007, w roku 1924 — 65.975 ton. Widzimy więc, że rok 1925 jest pod względem obrotów giełdowych w porównaniu z poprzednimi latami najsłabszym. Okoliczność, że kiedy w r. 1924 zawarto tranzakcyj na zł. 11.777.683, w roku zaś 1925 — dokonano takichże tranzakcji na sumę zł. 11.778.091., pomimo znacznego zmniejszenia się obrotu pod względem wagi, tłumaczy się znacznym podniesieniem się cen ziemio- i owoców w ciągu roku sprawozdawczego.

Zmniejszenie się obrotów giełdowych daje się zauważyć również w roku bieżącym gdzie w maju obroty wynosiły 850 ton, podczas kiedy w roku sprawozdawczym było w tymże miesiącu 1.512 ton a w roku 1924 — 4.872 ton.

Zmniejszenie się obrotów Giełdy Zbożowo-Towarowej należy przypisać kryzysowi gospodarczemu jaki Polska przeżywa, a także pobocznym warunkom, które dla handlu u nas powstały, jak przeciążenie podatkowe, drożyzna kapitału, brak kredytu i t. p.

Gospodarkę wewnętrzną Giełdy zobrazowało sprawozdanie Komisji Rewizyjnej oraz bilans kasowy, który głosi, że dochody Giełdy w roku sprawozdawczym wynosiły zł. 43.061.61, podczas kiedy rozchody obejmowały sumę zł. 40.793. — wobec czego nadwyżka dochodów nad rozchodami wynosiła zł. 2.268.61.

Pod koniec zebrania wywiązała się dyskusja na temat środków, jakie należałoby przedsięwziąć, aby nie dopuścić do upadku instytucji. Rozwiązanie tej sprawy przekazano Radzie Giełdowej.

W końcu przystąpiono do wyboru nowych członków Rady na miejsce ustępujących, oraz wyboru zastępców członków Rady, przewidzianych przez nowy statut, jak również Komisji Rewizyjnej i Komisji Rozjemczej. Ustępującymi członkami Rady z tytułu starszeństwa byli pp.: H. Grasberg, W. Minkiewicz, Br. Mrożewski, Senator A. Truskier i Zbikowski oraz p. Wł. Wydźga (z powodu choroby).

Panowie H. Grasberg, W. Minkiewicz, Br. Mrożewski, A. Truskier i K. Zbijewski zostali wybrani ponownie, zaś na miejsce p. Wł. Wydźgi obrano p. Stefana Gorskiego delegata Związku Ziemian, z kurji producentów.

Na zastępców Rady powołano Panów: St. Bareikowskiego, G. Janasza, A. Parzyńskiego i W. Sadowskiego.

Do Komisji Rewizyjnej zaproszono ponownie pp. W. Wiślickiego, H. Wąsowicza, A. Miernowski, J. Michalskiego, i W. Michniewicza.

Do Komisji Rozjemczej wybrano pp. St. Buszczyńskiego, St. Bareikowskiego. Cz. Grabczewskiego, H. Grasberga, A. L. Horowitz, G. Janasza, J. Krzewskiego, M. Krusiewicza. E. Łukasiewicza, W. Minkiewicza, Br. Mrożewskiego, J. Płodowskiego, J. Nitschkego, A. Mozesa, A. Parzyńskiego, M. Rubinsztajna, F. Sommera, D. Szpiro, M. Rotsztajna i Waśkiewicza.

K. G.

GIEŁDA DRZEWA W BYDGOSZCZY

z dnia 10 czerwca 1926 r.

T O W A R	w złot. za 1 m ³			termin	warunki
	transakcje	kupno (ofiar.)	sprzedaż złożono		
Sosn. bale angielskie u/s.	—	438.85	—	—	franco wagon Gdańsk
IV klasa	—	341.30 za std.	—	—	
Świerkowe bale ang.	—	455.90 za std.	—	—	franco wagon Gdańsk
Sleepry 50/30/20	—	15.25 za std.	—	—	
Kłocje jesionowe dłg. przec. 6 m., przec. średnica 30 cm.	—	—	109.70	—	franco wagon gran. pol. — n. lub Gdańsk
Deski i brusy dęb. tarcia 1922/3, luzem. grub. 32, 52, 80 mm. przec. szer. 28 cm, p. dł. 3, 5 m.	—	—	146.30	—	franco wagon st. załad. na Wołyniu
Deski i brusy dęb. grub. 27, 40, 58, 86 mm. dług. od 3 m. wwyż szer. od 20 cm. wwyż luzem	—	—	170.—	—	franco wagon st. załad. Dobromil (Małopolska)
Sosnowe deski obrzynane II kl., grub. 33, 40, 50 mm, dł. 4-6 m.	—	—	95.—	—	franco wagon Gdańsk
Sosnowy materiał tarty, blokowy, 80% I kl., bez III kl. grub. 20, 26, 42, 50, 65 mm. czysty suchy.	—	—	158.45	—	franco wagon granica
Sosnowe bocz. deski bez sęka, luzem, grub. 13, 20, 26, 30 mm, czyste suche.	—	—	170.65	—	jak wyżej
Sosnowe dłużyce w czubie od 22 cm, dług. przec. 14/15 m, wodne z Małopolski.	—	—	43.90	—	franco tratwa Gdańsk

GIEŁDA WARSZAWSKA, (waluty i dewizy)

DEWIZY	WALUTY	PARYTET	KURSY KOŃCOWE.			
			25/V 1926	31/V 1926	8/VI 1926	16/VI 1926
Dolary St. Zjednoczonych.	1 dolar	518 ¹ / ₄	11.00	10.90	10.00	10.00
Franki francuskie	100 franków	100	36.95	35.45	30.57 ¹ / ₂	28.60
„ belgijskie	100 „	100	36.77	—	—	29.30
„ szwajcarskie	100 „	100	213.25	211.55	194.00	193.97 ¹ / ₂
Funty sterl.	1 funt sterl.	25.22	53.61	53.15	48.76	48.77
Korony austriackie	100 szylingów	105,013.60	155.65	154.40	141.55	141.35
„ czesko-słowackie	100 koron	105.01	32.65	32.35	29.70	24.68
„ norweskie	100 „	138.89	238.90	—	—	—
„ szwedzkie	100 „	138.89	—	—	—	—
Liry włoskie	100 lirów	100	—	41.25	37.40	36.40
Marki finlandzkie	100 marek	100	—	—	—	—
Florenty holenderskie	100 florenów	208.32	442.90	439.17	402.70	402.50

Papiery procentowe

	25/V	16/VI
8 proc. poż. konwersyjna	150.00	156.00
6 „ „ dolarowa	743.70	688.50
10 ¹ / ₂ „ pożyczka kolejowa	171.00	150.00
5 ¹ / ₂ „ „ konwersyjna	32.00	31.50
4 ¹ / ₂ „ zast. Tow. Kr. Ziem. złot.	—	22.35
4 ¹ / ₂ „ „ Tow. Kred. Ziem.	22.00	23.30
5 ¹ / ₂ „ „ Tow. Kr. Ziem. 14-18	—	—
8 ¹ / ₂ „ Ziemskie dolarowe	10.00	—
5 ¹ / ₂ „ T. Kr. m. Warsz.	—	21.90
5 ¹ / ₂ „ Tow. Kr. m. Warsz. złot.	30.50	31.10
4 ¹ / ₂ „ „ „ „ „ „	27.50	27.85
4 ¹ / ₂ „ T. Kr. m. Warsz.	—	18.70
6 ¹ / ₂ „ Obl. m. War. z r. 1915/16	—	12.25
6 ¹ / ₂ „ „ „ „ „ 1917	—	—

KURSY ZŁOTEGO (giełdy zagraniczne).

Nowy-York 15 czerwca. — Złoty (za 100 zł.) 9.—.
Londyn 15 czerwca. — Złoty (za 1 f. szt.) 52.—.
Zurych 15 czerwca. — Złoty (za 100 zł.) 53.—.
Berlin 15 czerwca. — Złoty (za 100 zł.) 41.39—41.81,
 telegr. wypłaty na Warszawę 41.49—41.78, Katowice 41.29—
 41.51, Poznań 41.39—41.61.
Wiedeń. 15 czerwca. — Złoty (za 100 zł.) 69.15—
 69.75, banknoty 68.10—70.10.
Praga. 15 czerwca: Złoty (za 100 zł.) 337.—.
Gdańsk. 15 czerwca. — Złoty (za 100 zł.) 51.44—51.56,
 telegr. wypłaty na Warszawę 50.19—51.31.

GIEŁDA ZBOŻOWO-TOWAROWA

z dnia 15 czerwca 1926 r.

Pszenica kongresowa, 742 g/l (126 f.) — 50.00.
 Pszenica kongresowa, 747 g/l (127 f.) — 50.00.
 Zyto kongresowe, 681 g/l (116 f.) franco War-
 szawa — 32.00.
 Jęczmień kongresowy browarny — 31.00.
 Jęczmień kongresowy na kaszę, franco Warszawa—
 30.00.

Poznańska Giełda Zbożowa.

z dnia 14 czerwca 1926 r.

Warunek: Handel hurt. fr. st. zał. ładunki wzg., dost.
 zaraz za 100 kg. złotych.

Żyto . . . . . 30,00—31,00 Pszenica . . . . . 50,00— —
 Jęczmień . . . . . 30,00—29,00 Owies . . . . . 35,00— —
 Jęczmień wyborowy . . . . . 30,75— —
 Mąka żytnia 70% z workami . . . . . 45,75— —
 „ „ 65% „ . . . . . 47,25— —
 Mąka pszenna 65% „ . . . . . 75,00— 78,00
 Otręby żytnie . 21,00—22,00 Otręby pszenne. — —
 Groch polny (na nasiona) . . . . . 40,00—50,00
 Groch victorja . . . . . 60,00—72,00
 Seradela . . . . . 60,00—72,00
 Łubin niebieski 22,00—25,00 Łubin żółty . 28,00—32,00
 Koniczyna żółta (na nasiona). . . . . 140,00—160,00
 Koniczyna biała . . . . . 300,00—350,00
 Koniczyna czerwona . . . . . 250,00—300,00
 Koniczyna szwedzka . . . . . 300,00—375,00

DRUKARNIA Piotr Pyz i S^{ka}

WARSZAWA, MIODOWA 8.

Wykonywa wszelkie roboty
w zakres drukarstwa wchodzące.

Ceny konkurencyjne. Telefon Nr. 74-09.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Ostatnie Kursy najwyższe i najniższe od 25 maja do 16 czerwca 1926 r.

Wydanie nieoficjalne.

Objaśnienie: bp. — bez praw, bk. — bez kuponu.

N A Z W A	W Z ł o t y c h				N A Z W A	W Z ł o t y c h			
	Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	25/V	16/IV		Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	25/V	16/IV
B a n k i.									
(Warszawskie).									
Polski	53.00	48.75	48.75	49.00					
Dyskontowy Warszawski.	5.50	5.00	5.00	5.20					
Handlowy w Warszawie.	1.40	1.35	1.35	1.35					
Przemysłowców Pol. . .	—	—	—	—					
Przemysłowy Warszaw. .	—	—	—	—					
Towarzystw Spółdzielcz.	50.00	—	50.00	—					
Zachodni w Warszawie.	0.90	0.80	0.85	0.80					
Bank Zjedn. Ziem Pol. . .	0.60	—	—	0.60					
Bank Handl. w Łodzi . . .	—	—	—	—					
Wileński Pryw. Bank Handlowy	—	—	—	—					
(Poznańskie).									
Polski Bank Handlowy . .	—	—	—	—					
Bank Związ. Sp. Zarobk. .	4.00	4.00	4.00	4.00					
(Małopolskie).									
Polski Bank Przemysł. . .	—	—	—	—					
Małopolski w Krakowie . .	—	—	—	—					
Bank Powszech. Kredyt. .	—	—	—	—					
„ Ziemiński Kredyt. . . .	—	—	—	—					
„ Hipoteczny Akc.	—	—	—	—					
Fabryki chemiczne.									
„Cerata”	—	—	—	—					
„Grodzisk” Zakł. Chem. . .	0.35	0.33	0.34	—					
Sole Potasowe	—	—	—	4.00					
Kijewski i Scholtze	0.12	0.10	0.10	—					
M. Leszczyński i S-ka . . .	—	—	—	—					
Przem. Chem. Zgierz	—	—	—	—					
Przetw. Mydl. Fryd. Puls. .	—	—	—	—					
Ludwik Spiess i Syn	—	—	—	—					
„Strem” Sp. Akc.	—	—	—	—					
Przetw. Chem. H. Welt . . .	—	—	—	—					
Wildt S-ka Akc.	—	—	—	—					
Przedsięb. Elektr.									
Tow. „Elektryczność” . . .	—	—	—	—					
Elektr. w Zagł. Dąbrow. . .	0.60	0.54	0.54	—					
Polskie Tow. Elektrycz. . .	—	—	—	—					
Tow. Przemysł. „Kabel”. . .	—	—	—	—					
„Siła i Światło”	0.14	0.10	0.14	0.11					
Brown Boveri	—	—	—	—					
Fabryki Cukru.									
Sp. Akc. „Chodorów”	3.00	2.80	2.80	2.90					
„Czersk”	—	—	—	—					
„Częstocice”	0.60	0.55	0.55	0.60					
„Gosławice”	1.50	1.20	1.30	1.25					
„Michałów”	0.10	0.09	0.10	—					
„Nieledeń”	—	—	—	—					
Ostrowite	—	—	—	—					
Warsz. Tow. Fabr. Cukru. . .	1.55	1.45	1.45	1.55					
Fabryki Cementu.									
„Firley”	0.32	0.30	0.30	—					
„Łazy”	0.09	0.08	0.08	—					
„Wysoka”	—	—	—	—					
Przemysł drzewny.									
Drzewny Przem. i Handl. . .	0.10	—	—	0.10					
Przdm. i Eksp. Leśny. . . .	—	—	—	—					
Kopalnie i Zakł. Hutn.									
Warsz. Kopalnie Węgla . . .	—	—	—	—					
Przedsięb. Naftowe.									
„Polska Nafta”	0.21	0.20	—	0.20					
Polski Przem. Naftowy . . .	—	—	—	—					
B-cia Nobel w Polsce	1.50	1.40	1.40	1.50					
Lenartowicz, B-cia Rylscy . .	—	—	—	—					
Fabryki Metalowe.									
H. Cegielski	7.00	6.60	7.00	—					
Fitzner i Gamper	0.86	—	—	—					
Lilpop, Rau i Loevenstein. .	0.55	0.50	0.50	0.50					
Modrzejowski Zakłady	1.90	1.45	1.45	1.50					
Norblin, Buch i Werner	0.80	0.67	0.80	0.67					
Orthwein, Karasiński i S-ka .	—	—	—	—					
Ostrowieckie Zakł.	4.00	3.20	3.20	3.25					
Budowa Parowozów	—	—	—	—					
„Pocisk”	—	—	—	—					
Rohn, Zieliński i S-ka	0.30	0.25	0.25	—					
K. Rudzki i S-ka	0.73	0.43	0.61	0.65					
Starachowic. Zakł. Górń	0.86	0.75	0.75	0.77					
Suchedniów	—	—	—	—					
Trzebina	—	—	—	—					
„Unja”	—	—	—	—					
„Ursus” S. A.	—	—	—	—					
Wulkan	0.88	0.87	0.87	—					
L. Zieleniewski w Krak. . . .	9.60	9.50	9.50	—					
Zjedn. F. Masz. i Narz. Rol. . .	—	—	—	—					
Fabr. Wyrob. Włók.									
Konopie	—	—	—	—					
Zawiercie	5.40	5.20	5.20	5.30					
Zyrardów . . . II em.	7.50	6.10	6.30	6.50					
Przedsięb. Handl.									
Bednawski Wł.	—	—	—	—					
„Belpol”	—	—	—	—					
Ł. J. Borkowski	0.40	0.33	0.35	—					
„Hurt”	—	—	—	—					
Bracia Jablkowscy	—	—	—	—					
Polska Centrala Handl.	—	—	—	—					
S. A. Skupu Skór i Garb. . . .	—	—	—	—					
Syndykat Roln. Warsz.	—	—	—	—					
Szumilin	—	—	—	—					
„Tkanina”	—	—	—	—					
Zach. T. dla Hand. i Przem. . .	—	—	—	—					
Przedsięb. Transp.									
„Polbal” Pol. Bal. Tow.	—	—	—	—					
„Polski Lloyd”	—	—	—	—					
Transport i Żegluga	0.08	0.07	—	0.07					
Przedsięb. Różne.									
Biblioteka Polska	—	—	—	—					
„Ćmielów”	—	—	—	—					
„Granum”	—	—	—	—					
„Eternit”	—	—	—	—					
Haberbusch i Schiele	5.00	4.70	4.90	4.70					
Kluczevska Fabr. Papier. . . .	—	—	—	—					
St. Majewski i S-ka	—	—	—	—					
Martens i Ad. Daab.	—	—	—	—					
„Krakus”	—	—	—	—					
Marynin	—	—	—	—					
Mirkowska Fabr. Papieru. . . .	—	—	—	—					
Młynotwórnia	—	—	—	—					
Polski Przem. Korkowy	—	—	—	—					
„Polus”	—	—	—	—					
Pustelnik	—	—	—	—					
Spirytus	0.50	0.45	—	0.45					
Dźwignia	—	—	—	—					
Tehate	—	—	—	—					
Tow. Poż. Zast. Ruch.	—	—	—	—					

GIEŁDY ZAMIEJSCOWE.

Wyd. nieof.

CZERWIEC 1926 R.

Kursy końcowe

N A Z W A	Wart. nom. akcyj	Zł. 16/VI	N A Z W A	Wart. nom. akcyj	Zł. 16/VI
P o z n a ń .					
Bank Kwil. Potocki i S-ka . . .		1.90	„Górka” (Cement)		6.70*
„Poznański”		0.05*	Siersza Górnicza		1.75*
„Przemysłowców”		1.00	Siersza Elektrownia		0.16*
„Związku Spółek Zar.		4.00	Tepege		0.08*
„Polski Handlowy”		0.12	Pokucie		—
„Poznański Ziemien.		2.60*	Oikos		1.25*
„Młynarzy Zach. Z. Pol.		—	Strug		0.25
Arkona		1.05	Syndykat Koszykarski		0.06*
Barcikowski R.		—	Niemojowski S. W.		0.21*
Browar Krotoszyński		1.00	Trzebina — Tluszcze		7.75*
Cegielski H.		5.00*	Ćmielów Fabr. Porc.		0.10*
Centrala Rolników		0.50	„Krakus”		0.14*
Centrala Skór		0.50*	Chodorów		56.50
Cukrownia „Zduny”		—	Cukrownia „Chybie”		3.35*
Garbarnia Sawicki i S-ka		—	Azot		0.20
„Goplana”		10.00	„Piasecki” fabr. czek.		1.50
Hartwig C.		0.40	Polskie Zakł. Garbarskie		—
Hartwig Kantorowicz.		2.00	L w ó w .		
Hurtownia Skór		—	Bank Akcyjny Związkowy.		—
Hurtownia Związkowa		—	„Dyskontowy Lwowski.		—
Hurtownia Sp. Spożywców		—	„Handl. Pol. Poznański.		—
Hertzfeld i Victorius.		10.00	„Hipoteczny Akcyjny		0.54*
„Iskra” Fabr. zap.		—	„Małopolski		—
Lacoma		—	„Powszechny Kredyt		—
„Len” w Toruniu		—	„Przemysłowy		—
Lubań Fabr. Przetw. Ziemn.		—	„Ziemski Kredytowy		0.06*
Młyn Ziemiański		0.80	„Browary Lwowskie		56.00*
Młynotwórnia		—	„Chodorów		—
Pendowski		—	„Karpalit”		—
Roman May		20.00	Ćmielów Fabr. Porc.		—
Poznańska Spółka Drzew.		0.25	Portland z S.		—
Wojciechowo		—	Galicja		—
Wielop. Wytwórnia Chem.		0.40	Gafota fabr. obuwia		0.22*
Papiernia w Bydgoszczy		—	„Górka” „		6.70
Piechcin F. Wapna		4.00	„Oikos” „		—
„Pneumatyk”		—	Warsz. Sp. Akc. Bud. Porow.		—
„Płótno”		0.08	„Pezet”		—
Starogardzka Fabr. Mebli		0.25*	Pocisk		0.60*
Tkanina		—	Polski Glob		—
„Tri”		13.00*	Polska Nafta		0.13*
„Unja” Zjed. Fabr. Maszyn.		3.80	Polskie Tow. Budowlane		—
„Wagon” Ostrow		1.20*	Polskie Tow. Handlowe		—
„Wisła” Bydgoszcz		2.00*	Rakiszawa		—
Włókno		—	Siersza-Elektrownia		0.16*
Zjed. Browar. Grodziskie		0.80	Górnicza Siersza		1.75*
K r a k ó w .			Tepege		—
Bank Polski Przemysłowy		0.06*	„Tesp” Sól potasowa		—
„Hipoteczny Akcyjny		0.52*	Zieleniewski L.		8.80*
„Bank Małopolski		0.17*	Zegluga Polska		0.04*
„Ziemski Kredytowy		0.05*	* oznacza kursy bez transakcyj.		
„Powsz. Kredytowy		0.03*	PRZYPOMINAMY SZ. CZYTELNIKOM		
„Komercyjalny		0.11*	ze czas opłacić prenumeratę za II półrocze zł. 12		
Polskie Tow. Handl. (Tohan)		0.19*	na konto w P. K. O. 1465.		
„Impex”		—	REDAKTOR I WYDAWCA: MIECZYŚŁAW MAJCHER.		
B-cia Rolnicy		—	Drukarnia Piotr Pyz i S-ka, Warszawa, Miodowa 8, Tel. 74-09.		
Pharma		0.90*			
Polski Glob		0.14*			
Zegluga Polska		0.04*			
L. Zieleniewski		8.80			
Trzebina — Żelazo		0.10			
Pocisk		0.60*			
Warsz. Tow. Bud. Parow.		0.14*			
Automotor		—			

REDAKTOR I WYDAWCA: MIECZYŚŁAW MAJCHER.

Drukarnia Piotr Pyz i S-ka, Warszawa, Miodowa 8, Tel. 74-09.